Arnaldi de Villa noua,

MEDICI ET PHILOSOPHI EXCELLENTISSIMI,

Speculum Alchimiæ:

QVO VIDELICET ARTIS CHIMICAE MYSTERIA ETiam secretißima, luculenter enodantur, & quàm maxima licet & potest fieri, perspicuitate explicantur:

LIBER, NVNC PRIMVM IN LVCEM EDITVS,
operâ & impensis

Hieronymi Megiseri, Co. P. Cæsarij, & Archidd. Austriæ Historiographi.

FRANCOFVRTI,

Ex Officina Typographica Matthiæ Beckeri.

M. DC. III.

ADMODVM REVERENDO ET NOBILISSIMO Dn. WOLFGANGO Eberhardo ab Heussenstam: Cathedralis Ecclesiæ Moguntinæ Canonico: & Nobilis Capituli Diui Albani, ibidem, Decano dignissimo: Patrono suo gratioso.

NOn omnis veluti nobis fert omnia tellus:
Sed quæuis proprio munere terra viget!
Sic homines etiam non omnia possumus omnes
Sed quiuis propriis dotibus auctus ouat.
Huic, Superûm nutu, Fortuna arridet amica:
Corporis hic, Animi possidet alter opes.
Rarus homo in terris, cui præstent omnia Diui;
Quem cumulent vnũ pleraq;, rarus homo.
Qualis es, Aonidũ decus, HEVSSENSTAME, *sororum,*
Quem mentis, sortis, corporis, ornat honos:
Qui, licèt antiquo Proauûm sis stĕmate cretus,
Mente tamen superas nobiliore genus.

Arnaldi de Villa noua,

MEDICI ET PHILOSOPHI EXCELLENTISSIMI,

Speculum Alchimiæ;

QVO VIDELICET ARTIS CHIMICAE MYSTERIA ETiam secretißima, luculenter enodantur, & quàm maxima licet & potest fieri, perspicuitate explicantur:

LIBER, NVNC PRIMVM IN LVCEM EDITVS,

operâ & impensis

Hieronymi Megiseri, Co. P. Cæsarij, & Archidd. Austriæ Historiographi.

FRANCOFVRTI,

Ex Officina Typographica Matthiæ Beckeri.

M. DC. III.

ADMODVM REVERENDO ET NOBILISSIMO Dn. WOLFGANGO Eberhardo ab Heussenstam: Cathedralis Ecclesiæ Moguntinæ Canonico: & Nobilis Capituli Diui Albani, ibidem, Decano dignissimo: Patrono suo gratioso.

*N*On omnis veluti nobis fert omnia tellus:
Sed quæuis proprio munere terra viget:
Sic homines etiam non omnia possumus omnes
Sed quiuis propriis dotibus auctus ouat.
Huic, Superûm nutu, Fortuna arridet amica:
Corporis hic, Animi possidet alter opes.
Rarus homo in terris, cui præstent omnia Diui;
Quem cumulent vnū pleraq;, rarus homo.
Qualis es, Aonidū decus, HEVSSENSTAME, *sororum,*
Quem mentis, sortis, corporis, ornat honos:
Qui, licèt antiquo Proauûm sis stēmate cretus,
Mente tamen superas nobiliore genus.

In te certat enim virtus Heroica, linguæ
Gratia, & Ingenii, Iudiciiq́ue lepos.
Hunc felix cælo Maguntia tollit honorem;
Quæq́ue augusta tuos Austria iactat auos.
Tempus erit, nomenq́ue tuum, laudesq́ue canendi,
Condo quod, historiæ, mî modo surgat opus.
Interea læto præsentes suscipe vultu,
Quas tibi, ne pereant, offero relliquias.

Hieronymus Megiserus,
P. Co. Cæsarius, & Sere-
niss. Austriæ *Archidd.*
Historiographus.

Vita

VITA ARNALDI DE VILLA NOVA.

ARnaldus Villanouanus, Philoſophus inſignis & Medicus excellens, & ſi cultus literarum acceſſiſſet humaniorum, etiã antiquis conferendus: fuit natione Gallus, vt teſtatur Symphorianus Campegius. Natus eſt n. in Prouincia Narbonẽſi, in oppido quodam, appellato Villa Noua, circa annũ Chriſti 1300. eo ferè tempore, quo Petrus Aponenſis, dictus Conciliator, & Raimundus Lullius claruerũt. Reliquit multa opera in Theologia & Philoſophia, plura au-

tem in arte Medica. In Alchimia tantus fuit Artifex, vt Raimundi Lullii in ea arte Magister extiterit, & laminas quoq; fecerit aureas, non cedentes perfectissimo auro. Secreta n. naturæ adeò rimat⁹ est, vt altiùs post ipsi⁹ ætatē ferè nemo penetrauerit. Vnde à Rege Siciliæ Friderico in magno habit⁹ est honore: à quo cùm ad R. Pontificē sanandum esset missus, in eo tandem itinere diem obiit, & Genuæ fuit sepult⁹. Opera Arnaldi Chimica, quæ ad nostram ætatem peruenere, hæc ferè sunt: Rosarius Philosophorum: Lumen nouum: Flos Florum: & Speculum Alchimiæ: quorum hoc postremum nunquam antè in lucem fuit editum.

Spe-

Speculum Alchimiæ, ARNALDI DE VILLA NOVA.

VT ad perfectam scientiam peruenire possimus, primùm oportet scire, quòd tres Lapides, & tres Sales sunt: è quib, totum nostrũ consistit magisterium, videlicet mineralis, plantalis & animalis. Sunt item tres aquæ: scilicet, Mercurij, Solis & Lunæ. & Mercurius est minera; Luna plãta: quia non recipit nisi duas virtutes, nimirum albedinem & constrictionem; Et Sol est animal, quia recipit tria, scilicet, albedinem, constrictionem & rubedinem. Quapropter Sol vocatur animal magnũ: & Sàl & argentum fit de eo: & Luna vocatur planta, & Sal alchali fit de ea: & Mercurius vocatur lapis mineralis, & fit Sal minerale de eo; id est, Sal commune. Scias igitur, Carissime Fili, quòd ista scientia nihil aliud est, quàm perfecta inspiratio DEI: quia totum magisterium ex vna sola re consistit: & ita tibi ostendemus

demus per dicta Philosophorum: Et similiter, secundùm quod nos vidimus & tetigimus cum magnis laboribus, & cũ magna industria, illam solam rem cognouimus perfectam esse, ad album & ad rubeum. Et nullam aliam rem inuenire potuimus, vbi consisteret perfectio, quantum ad veram transmutationem corporum, vel perfectam præparationẽ, & quam non contingeret ex toto corrumpi & denigrari penitus. Sed illam solam perfectam inuenimus, quæ postquã per nostrum magisterium est *ad veram* fusionem deducta: omnia *quæ* tangit, ducit ad verissimum complementum, sine aliqua diminutione, secundũ quod materia fuit præparata; quia quando perfecta est ad album, adhuc non est completa, quantum ad veram perfectionem. Ducit tamen omnia, quæ tangit in complemento Lunari: sed quia Luna non est omninò perfecta, in omni iudicio, dicimus, quod medicina quando præparata est ad album, non est perfecta in verissimo complemenro: sed quando præparata est ad rubeum, tunc ipsam dicimus

esse

esse perfectam in omni iudicio: & non diuersificatur alba medicina, & medicina rubea, nisi quòd huius generis medicinæ præparationi non adurentis fit additamentum sulphuris nostri, per modũ figentem, & calcinantem cum astutiæ industria: & cum multa reiteratione administranti perfectè, atque per modum solutionis multiplicem, quousq; munda fiat. Et scias, quòd ista administratio per sublimationem perficitur: vt in hoc libro nostro satis apertè mõstrabimus. Et quia multi sunt deceptores, per vniuersum mundum euntes, decipientes homines: quia & ipsi imaginibus suis sunt decepti: & ideo, vt tales noscantur, hanc scientiam nostram aptè & clarè omnibus intelligentibus facere volumus.

Vnde, qui non habent ingenium naturale, & animam perscrutantem subtiliter, & principia naturalia, & naturæ fundamenta & artificia: quæ consequi naturam possunt in suæ actionis proprietatibus: non inuenient huius pretiosæ scientiæ radicem veram. Quapropter inuenimus multos habere animam facilem,

opi-

opinantem phantasiam quamlibet: & quando verum inueniſſe credunt, eſt totum phantaſticum, & à principiis naturalib. ſemotũ. Sed vide, quid dicat Magiſtrorum Magiſter: *Eſt lapis vnus, medicina una, in qua totum magiſterium conſiſtit, cui non addimus rem extraneam aliquam, nec minuimus: niſi quia in præparatione ſuperflua remouemus. Sapientes autem multa nomina nominauerunt: vt vos, qui non eſtis de filiis philoſophorum non intelligatis, quod ſit res vna: imò ex diuerſis reb. conficiatur*; ſcilicet, ex quatuor Elementis. Et hoc totum eſt verum: quia lapis noſter ex diuerſis rebus conficitur: id eſt, ex quatuor Elementis, vel ex quatuor ſubſtantiis. Prima ſubſtantia eſt calida & humida; Secunda, calida & ſicca: tertia frigida & ſicca: quarta, frigida & humida. Et hoc totum eſt in lapide noſtro: & ex rebus iſtis omnes res huius mundi fuerunt creatæ per potentiam DEI. Et quia lapis noſter habet in ſe, & continet in ſe omnes iſtas qualitates: propter hoc Philoſophi omnia nomina huius mundi Lapidi noſtro tribuerunt: & ſecundum intentiones eorum diuerſas opera-

Geber, Magiſtrorum Magiſter.

Lapis Phil. ex quibus conſtet.

Lapidi cur tot nomina tribuãtur.

operationes posuerunt, & in diuersis rebus, & secundùm eorum intellectũ eum dixerunt. Quare, Carissimi Filij, eorũ intentio fuit perfecta, & clara intelligentib, è contrario verò cõtrarijs. Vnde dicit Magister Magistrorũ Geber, in vlt. capitulo de perfectione. *Quoniam nobis solis artem p nos solos inuestigatã tradidimus, & nõ alijs, verissimã tamen & omnino certam: & etiã solum prudentes ad artem elicimus.* Quamobrem Philosophi nõ scripserunt libros suos, nisi filiis eorum, & filios eorum voco illos, qui perfectè dicta eorũ intelligunt. Sed pauci sunt, qui bene intelligunt: quia intentio secundùm literam nihil prodest: & operari secundùm intentionem literarum, est diuitiarum dissipatio. Ideo Geber ait: *Si in operando scientiam æs vestrum amiseritis nos non iniquè corrodatis, neq; blasphemias inferatis, sed vestræ imputetis ignorantiæ, & temeritati.* Nunc a. ad cognitionem Lapidis transeamus, Dico igitur, q scientia vera ex vna sola re fieri cõsueuit: nec aliquid sibi addunt, vel minuunt: & vocatur illa res Adrop, vel Lapis altior huius mundi. Et, per DEVM, suum pro- Adrop

proprium determinavi, quod Philoſophi facere noluerunt. DISCIPVLVS. O bone Magiſter, obſecro te, vt apertiùs explanationem mihi non taceas: & in quo loco inuenitur, & num vilis ſit, an verò cara, veritatem dicas. MAGISTER. Nonne dixi tibi, fili Sapientiæ, quòd ex vna ſola re, ſine aliquo adiuncto, totum magiſterium perficitur. Tu quæris, in quo loco inueniri poſſit? & libenter tibi dicam. In duobus montibus inuenitur: & ſi perfectiſſimè inuenire deſideras, aſcende in montem altiorém huius mundi: *quia ibi* lapis noſter eſt abſconditus, & ſcias, quod in alio loco non inuenitur. Quæſiſti, vilis ne ſit, an cara. Ego autem dico tibi, quod eam pauperes & diuites habere poſſunt, & in viis proiicitur: & certiſſimè ſcias, quòd omnis res, quæ emitur magno pretio, in huius operis artificio mendax eſt, & inutilis inuenitur. DISCIPVLVS. Paulò antè dixiſti, quòd ſi volebam perfectè inuenire Lapidem, quod aſcendiſſem in montem altiorem huius mundi: quia ibi Lapis noſter erat abſconditus, quem Argentum viuum vocaſti. Ego

Lapis Phil. vbi inueniatur.

nun-

nunquam audiui, quòd Argentum viuū in montibus inueniretur. Imò in cauernis terræ ſubtus terram inuenitur: & hoc à multis expertum eſt. Vnde miror, quòd ita dixiſti. MAGISTER. Video, quòd mea dicta, Fili, non intelligis. Scias autem, quod Philoſophi non dixerunt, neq; intellexerunt, quòd argentum viuum vulgare ſit lapis eorum, non eſt enim hoc credere, niſi vanum. Vnde vide, quid dicat Magiſter Magiſtrorum Geber, in capitulo de principiis noſtri Magiſterij. Sic enim dicit: *Conſideratio verò rei, quæ perficit, eſt conſideratio electionis puræ ſubſtantiæ argenti viui. Eſt n. Medicina, quæ ex materia argēti viui ſumpſit originem. Non eſt a. iſta materia argenti viui in ſua natura, neq; in tota ſubſtantia ſua, ſed fuit pars illius. Non eſt autē nunc Lapis noſter, ſicut eſt: ſed cùm factus eſt pars eius, ipſe enim illuſtrat, & ab aduſtione conſeruat: quod perfectionis ſignificatio eſt.* Ergo argentum viuum Philoſophorum, nō eſt tale, quale inuenitur in cauernis terræ, & propter hoc multi ſunt decepti, in operando illud argentū viuum. Nos verò non nominamus argē-

Lapis Phil. quale ſit Argentum viuum.

tum

tum viuum, sed fugitiuum: quia semper in igne fugit, nisi cũ argento viuo nostro constringatur. Et quando cũ eo vnitur, quiescit in igne, amicabiliter eo gaudens. Gaudet n. natura sua, & non extranea. Propterea dixit Geber, qui fuit Magister
" Magistrorum. Et nota verbum. *Cui non*
" *addimus rem extraneam aliquam: imò quod*
" *est superfluum remouemus:* Et sic sufficit intelligenti: Dico ergo, quod tota scientia in vna sola re consistit, sicut iam docuimus. Hoc autem dico, secundum nostrũ intellectum, ista sola res facit totam perfectionem, quando præparata est per nostrum magisterium, & ducit corpora imperfecta ad verissimam perfectionem, & coagulat Mercurium in verissimam Lunam, & verissimum Solem. Secundùm quod medicina exstiterit, præparata per nostrum magisterium. Et ista præparatio fit cum maximo ingenio, & cum magna cautela: non autem secundùm vt multi fatui putauerunt. Quare scias, Fili, quòd tota perfectio consistit in regimine ignis, & ibi iacet totum arcanum. Lapis noster inuenitur in pluribus

Scientia hæc in vna sola re consistit.

bus locis: & est vilissima res: & pauci sunt qui non habeant, & nullus ipsum cognouit: & nominatur diuersis nominibus: & propter hoc multi sunt decepti. Philosophi autem multis nominibus Lapidem nominauerunt, vt scientia magis fuisset obscura: quia quando Lapis noster positus est in vase philosophico: & quanto magis colores innouat, tantò etiam plura nomina imposuerunt. Et propter hoc dicit Geber: *Solam Scientiam eam nobis scripsimus*. Fuerunt a. similiter aliqui philosophi, qui eam in corporibus posuerunt, & diuersas habuerunt intentiones, secundùm quod vos creditis: sed secundùm nostram intentionem vnam solam rem, ac vnam viam lineare ostenderunt. Dixerunt enim quod ex nobiliori materia vel substantia, & ex meliori corpore Lapis Philosophicus debeat elici: Et ita fuit opinio eorum, quòd perfecta materia erat in Sole, & alter in Luna, alter verò in Marte: & alter in Mercurio, & alter in Ioue: & alter in Saturno: & alter in Venere. Nos autem respondemus secundùm intentionem nostram, quòd

quòd omnes supradicti secundùm partem benè, & secundum partem malè, secundum verò totum malè & pessimè intelligunt. Cùm præsertim putant Magistrum Magistrorum in hoc intelligere, videlicet: *Cōsideratio veræ rei, quæ perficit, est consideratio electionis puræ substantiæ argenti viui.* Sed ex quib. hæc substantia argenti viui eliciatur, quæri solet: quibus respondemus, quòd de his, in quib. est, elicitur. Ergò, Fili, considera, & vide, vbi sit ista substantia, & illam accipe, & non aliam, si venire desideras ad *verum* intellectum; quia in rerum multitudine ars non perficitur: & hoc est certū. Quare nolite operari secundùm istos deceptores: ne vestra bona in his rebus vanis amittatis. Vnde sapiens Geber ait: *Si in operando aliter, secundùm istos phantasticos, bona vestra amiseritis, non propter hoc putetis, scientiam esse non veram. Quoniam si estis decepti propter vacuā intentionem, non est culpa nostra, sed vestra.* Præterea scias, Carissime Fili, quod ipse valde fuit obscurus, quia secundum suum librum, tota sua intentio fuit in argento viuo. Et propter hoc dixit:

dixit: *Vbi magis apertè locuti fuimus, ibi ma-* "
gis occultè, & vbi magis occultè, ibi magis a- "
pertè: Vadamus ad illud verbum, in quo totam scientiam declarauit secundum suam intentionem. Dixit enim in capitulo de medicinis tertii ordinis: *Est tamen* "
additamentum citrinantis coloris, quod à sul- "
phure fixo mundissima perficitur substātia: & "
est argentum viuum philosophicum: & est "
huius generis medicina, quæ maximè argento "
viuo & corporibus adhæret. Ecce totum arcanum. Ergo cōsidera illam solam rem, quę argento viuo & corporibus adhæret, & habebis scientiam, per DEVM viuum & verum: & clarè locutus sum intelligentibus. Sunt aliqui qui putant argentum viuum adhærere corporibus, & Gebrum intelligere in illo loco, in quo ait: *Cum in rebus cæteris exquirentes, non inuenerimus inuentione nostra rem aliquam, magis quàm argentum viuum corporum naturis amicari.* Non enim dixit, quod adhæret in corporibus: & nota sua dicta: propter hoc opus nostrum in illo impendentes, ipsum esse verè sine aliqua fallacia reperimus veram alterabilium corporum medici-

Num argentum viuum adhæreat corporibus.

riam in complemento Solari, vel Lunari, secundùm quod medicina fuerit cum vera alteratione. Hoc autem dicimus, de argento viuo philosophico: ipsum enim solum adhæret corporibus, & nullam aliam rem inuenire potuerunt philosophi antiqui, quæ corporibus adhæreret, nisi argentum viuum philosophicum. Nam argentum viuum vulgare non adhæret corporibus: imò corpora adhærent ipsi Mercurio. Et hoc est certum per experientiam: quia si iungitur argentum viuũ vulgare, cum aliquo corpore argentum viuum remanet in propria natura, aut recedit, & vertitur corpus ad suam naturam. Et ideò argentum viuum vulgare non adhæret corporibus: & propter hoc multi sunt decepti in operando illud. Lapis enim hoster, scilicet, argẽtum viuum occidentale, quod prætulit se auro, vincit argentum viuum vulgare: & illud quod occidit, viuere facit. Et scias, quod argentum viuum coagulatum est pater mirabilium omnium huius magisterii, & est corpus & Spiritus. Nonne audisti, quod ego posui argentum viuum inter corpora

Lapis Phil. est Argentum viuũ occidẽtale.

Est pater omnium mirabiliũ.

rat

ta; quando dixi, sunt aliqui philosophi, qui eum in corporibus posuerunt; sicut in Sole, alter in Luna, alter in Marte, alter in argento viuo. Iam igitur satis clarè demonstrauimus, quòd argentum viuum vulgare, quod inuenitur, non est Lapis Philosophorum. Sed quære nostrũ argentum viuum, & habebis, quod desideras. DISCIPVLVS. Magister: tu dicis, quod Lapis Philosophorum scilicet, argentum viuum Philosophicum est corpus, & Spiritus, modò intellexi dicta tua: & non est mirum, si multi errant in operando istam scientiam, & bene cognosco totam veritatem: & benè possum nominare Magnesiam. MAGISTER. Fili Carissime, veritatem dixisti: & bene nominasti suum proprium nomen. Videlicet, quando Lapis in prima operatione est, quod tunc post putrefactionem vocatur Magnesia. Et quando est in putrefactione, tunc vocauêre ipsum philosophi antiqui Saturnum. DISCIPVLVS. Magister, rogo & deprecor, vt principium huius magisterii nos docere velis.

Argentum viuũ vulgare, nõ est Lapis Phil.

Lapis vocatur Magnesia, post putrefactionẽ: Saturnum in putrefactione.

PRIMA DISPOSITIO SPECVLI.

Prima dispositio, seu sublimatio.

ACcipite corpus, quod vobis superiùs demonstraui, & tabellas tenues coaptate: deinde ponite in vase nostro philosophico, & claudite bene os vasis, vt respirare non possit: & assate igne leui, donec confringatur: & ita teneatis in igne more solito, quousq; tota substantia sit fixa, & quòd nihil ascendat, quod conspici possit: tunc completa erit putrefactio vera. Et sciatis quòd hæc est prima dispositio, quæ vocatur *Sublimatio*: sicut dixit Geber. Quoniam totius operis intentionis summa est, vt summatur in capitulis notus: deinde verò cum operis instantia assiduetur super ipsum opus sublimationis primi gradus: & per hoc mundetur à corrumpente impuritate: & est scilicet sublimationis perfectio: & cum ea sublimetur perfectissimè Lapis, donec in vltimam sublimationis puritatem deueniat. Vnde scias, Fili: quod in sola sublimatione completur totum magisteriũ. Igitur sublima subtile à spisso suauiter,

cum

cum magno ingenio, aſcendit à terra in cœlum: & iterum deſcendit in terram: & ſecundum quod noſtram materiam mũdaueris puram vel impuram, ita inuenies in fine. Nam ſi fuerit argentum viuum bonæ ſubſtantiæ, & ſulfur non purum & adurens, vbi iacet tota perfectio, conuertet corpus imperfectum. Et exemplum tibi dabo. Si autem fuerit argẽtum viuum bonæ ſubſtantiæ, & ſulfur non purum & adurens, conuertet ipſum in æs. Et ſi fuerit argentum viuum malum, poroſum, immundum, terreum: & ſulfur non mundum, & omnino imperfectum, fiet ex eo ferrum. Stannum autẽ videtur habere bonum argentum viuũ: ſulfur verò malum, & non bene fixum, neq; bene mixtum. Plumbum autem malum argentum viuum, & groſſum, ponderóſum & terreum: ſulfur etiam malum, mali ſaporis & fœtidi, & debilis. Vnde non bene congelatur. Vnde ſcias, Fili, quod tota perfectio, conſiſtit in ſulfure philoſophico. Quia ſulfur Philoſophicum eſt omnium metallorum perfectio: Sulfur verò extraneum, corruptio. *Sulfur Philoſophicum*

Hæc est tota veritas huius scientiæ. quæ dicti Philosophi verbis est enucleanda: eo quod manifestè relinquatur per ipsam duplicem fore in corporibus imperfectis sulfureitatem. Vnam quidem in profunditate argenti viui inclusam, vbi consistit tota perfectio metallorum: & ista sulfureitas fuit in principio suæ mixtionis supereminenter: Alteram verò extraneam suæ naturæ incorruptibilem, quia ista cum labore tollitur: alterum vero tolli nullo artificiorum ingenio est possibile: quia sulfureitas combustilis vel extranea, quæ idem sunt, calcinatione ignis deletur. Hoc autem scit, qui expertus est. Sulfureitas vero radicalis minimè, quoniam est de eorum perfectione. Nam secundum Philosophum, argentum viuū si fuerit purum, coagulabit illud, vi sulfuris Philosophici in verissimum argentum: & istud est res optima, vt Alchimistæ per artificium faciant Elyxir ad argentum. Si vero fuerit sulfur optimum cum rubore, clarum, purum & mundum coagulabit illud; si in eo vis igneitatis non vrentis fuerit, & argentum viuum
in

in verissimum aurum: & istud est res optima, vt ex eo fiat Elyxir ad aurum. Vndescias, Fili: quod philosophus primò tradidit sulfur album, ad argentum: & postea sulfur rubeum, ad aurum: quia nihil potest fieri aurum, nisi primò fuerit argentum. Eò quòd nulla res potest ad tertium transire de primo, nisi priùs fuerit in secundo. Quoniam non est transitus de extremo ad extremum, nisi per medium. Non ergo potest fieri de nigro ad perfectum citrinum, nisi priùs fuerit album: quia citrinum ex multo albo, & paucissimo rubeo est compositum. Nec potest etiam fieri de citrino transitus ad album, nisi priùs fuerit nigrum. Quoniam aurum non potest fieri argentum, nisi priùs fuerit destructum, corruptum & nigrum: quia melius non potest fieri deterius, nisi per sui corruptionem. Nam corruptio vnius est generatio alterius. Et vt meliùs possis intelligere dicta philosophorum tibi dicimus: quòd qui scit aurum conuertere in argentum, scit argentum conuertere in aurum: quia sulfur eorum

non vtens, album ad argentum, per maiorem ignis digestionem potest fieri sulphur rubeum ad aurum. Quoniam citrinatio nihil aliud est, quàm completa digestio, & nigredinis ablatio. Calor namq; agens in humido, generat primò nigredinem: & in citrino albedinem: & in albo citrinantem: & in citrino rubedinem: & hoc quidē in decoctione plumbi: quia primò vertitur in cinerem nigrum, postea in album, deinde in citrinum: vltimò in minium rubeum. Ecce, per Deū, quòd te, Fili, docui totam operationem. Et sic sulfur album & rubeum habetur tantum ex vna metallorum materia ad plenum depurata, modo tamen diuerso decocta & digesta. Idcirco dicit Plato, q̄ omni argento inest sulfur album, sicut in omni auro inest sulfur rubeum. Sed tale sulfur non reperitur super terram, vt dicit Auicenna, nisi quod in istis corporib. consistit. Et ideo ista corpora subtiliter præparamus, vt sulfur & argentum viuū de illa materia habeamus. Qui habet aures audiendi, audiat. DISCIPVLVS. Verè, bone Magister, ego sum deceptus in

meo

meo intellectu, secundum quod paulò ante à te audiui, quando dixisti: Accipite corpus quod vobis demonstraui, & in tabellas tenues coaptate. Ego non credebam, quòd ex Lapide nostro possent fieri tabellæ. Quare ignoro quid sit Lapis: quia modò dicis, quòd sulfur Philosophorum est perfecta materia. MAGISTER. Scias Fili, quòd verum est totum, quod dixi: quòd Lapis noster est corpus indolabile, & insonabile: & est toxicum mortificans omnia corpora: & est plumbicum, & coagulat Venerem odore suo: & est medicina omnium corporum, tàm solutorum, quàm mortuorum, & est examinatio eorum. Intellexisti modò? Etiam apertiùs tibi dicere volo. Carmellus noster albus, septimus est in numero apud Philosophos magnos: primò Sol cum Luna, Iupiter, Mars & Venus nostra in Mercurio nostro, & Saturnus septimus, in quo sunt omnes coniuncti simul. Hic est spata, gladius, & cultellus, & incisorium super ædificium, & inimicus ad manum, & vas cum adiutorio vini: & est Lapis triangulus in esse, & quadrangulus in qualitate.

Quomodo Lapis Phil. sit toxicum mortificans omnia corpora.

DISCIPVLVS. Magister, non bene intelligo verba tua: quia tu dicis: quòd Lapis noster est toxicum mortificãs omnia corpora: & si omnia corpora mortificat, quomodo postea potest dare vitam, vt ad perfectam sanitatem deueniant? MAGISTER. Scias Fili, quòd Lapis noster ante nostram operationem est toxicum, sicut superiùs diximus: & occidit omnia corpora imperfecta, & destruit, & dissipat: sed per nostrum magisterium fit tyriaca, quæ omnia corpora sanat imperfecta, & omnem leprositatem & ægritudinem perfectissimè curat: & propter hoc vocatur ab antiquis Philosophis medicina perfecta, quæ dat perfectionem corporibus imperfectis, per nostrum artificium. DISCIPVLVS. Verè Magister, modò intelligo, quid sit Lapis, & ex quibus eliciatur. Quare rogo, vt mihi secundam dispositionem ostendas.

SECVN-

SECVNDA DISPOSITIO SPECVLI.

ACcipe Latonem, quem superiùs dimisimus, benè cribratum: & si non est, ipsum cribra: & ipsum in vase Philosophiæ ad ignem Philosophicum pone: non autem more solito, sed more Philosophorum; & coque ipsum leuiter assando, donec tota materia sit fixa; & color eius mutetur in violaceum. Et scias, quòd antè apparebunt multi colores. Vnde oportet te custodire ignem, ne sit violentus, sed suauis secundum quod decet. Ignis enim fortis destruit, & dissipat; sed ignis lentus ad sanitatem perducit, & bonam substantiam generat. Vnde certissimè scias, quòd totum regimen in igne & in vase est. Quia si os vasis non est bene clausum: fumi qui sunt subtilissimi euadunt, & totum magisterium annullabitur. DISCIPVLVS. Magister totum intelligo: sed obsecro, vt mihi dicas, quot sint dispositiones huius magisterii, *Secunda Dispositio, seu Calcinatio.*

&

& quomodo vocentur. MAGISTER. Septem sunt dispositiones huius magisterii: & prima vocatur Sublimatio, & secunda Calcinatio, & tertia Solutio, & quarta Ablutio, & quinta Cæratio, & sexta Coagulatio, & septima Fixio: & hæc sunt operationes nostræ. Fuerunt multi Philosophi, qui de ablutione dixerunt distillationem & descensionem: & ego dico, quòd isti duo modi sunt in sola ablutione. Quia quando aqua nostra in ablutione terræ ascendit in altum; dixerunt tunc distillationem: & quando descendit super terram, tunc dixerunt descensionem: & ita posuerunt nouem operationes, vt scientia magis esset obscura. Fuit etiam quidam qui dixit, aqua nostra abluit sordes de terra nostra: & Sol noster est adiutor: & paullatim cum istis mutabis omnem nigredinem. DISCIPVLVS. Rogo Magister, vt istius aquæ proprium nomen mihi dicas: & si tangerem eam, num meum digitum balnearẽ. MAGISTER. Ista aqua vocatur aqua vitæ, & aqua serena, & aqua perpetua, & multis aliis nominibus: aqua igitur vitæ vocatur, quia

Septem dispositionum nomina.

Distillatio.

Descensio.

Aqua vitæ & aqua perpetua.

quia dat vitam corporibus mortuis, & illuminat omnem rem sordidam. Aqua perpetua vocatur, quia perpetuat omnia, quæ tangit & ducit ad perfectionem: & propter hoc dicit Geber in suo libro: *Laudetur DEVS gloriosus, qui creauit illud: & illi substantiam: & substantia proprietates, quas non contingit vllam ex rebus in natura possidere.* Quæsiuisti, si tãgeres eam, num balneares tuum digitum: dico quòd non: neq; quando aqua nostra facta est, potest tangi sine damno. Item, si balneares intus hominem, vel dares ei ad potandum, statim moreretur: & propter hoc multi Philosophi vocauerunt eam aquam venenosam, & aquam fœtidam: & dixerunt, quòd erat toxicum: & veritatem dixerunt intelligentib. DISCIPVLVS. Magister, video quòd dixisti veritatem. Sed iam ad tertiam dispositionem transeamus.

TERTIA DISPOSITIO SPECVLI.

Tertia dispositio. & solutio.

ACcipe Azoch, quem superiùs dimisimus, & vide, vt sit bene cribratum, & calcinatum: & pone ad ignem nostrũ:

nem

non autem more solito: sed more Philosophorum in vase Philosophiæ bene ac firmiter clauso: postea fac, vt totum soluatur, leuiter assando: & cùm solutum fuerit, vocatur aqua vitæ, & serenas perpetua: & multis aliis nominibus. DISCIPVLVS. Rogo Magister, vt mihi ostendas, quid sit Azoch? MAGISTER. *Fili*, Azoch est Lapis Philosophorum: & Philosophi ipsum multis nominibus nominauerunt. Coque ergò ipsum igne leui, ita vt terra nostra benè abluatur, & in colorem cinericeum vertatur, quasi tendens ad citrinitatem, cum multis guttis rubeis: & tunc scias per rectam viam ambulasse: & hoc totum consistit in tertia dispositione. DISCIPVLVS. Magister, rogo te per DEVM verum, vt mihi dicas modò, quid sit Azoch. MAGISTER. Azoch est rubeum in fine nostri operis, vel quasi, tendens ad rubedinem, & multi Philosophi dixerunt, quòd Azoch deberemus nominare in nostris libris Lapidem, quia abluit sordes à Latone: & Lathon & Azoch sunt in simul, & nunquam separantur: imò coniuncti manent

Azoch quid sit.

nent semper: sed propter diuersitatem colorum, qui separantur, Philosophi nominauerunt multis nominibus: & secundùm quod colores variantur, & mutantur, tanta nomina imposuerunt: quia Azoch, apud Indos est aurum: & apud Hermianes est argentum: & apud Alexandrinos & Macedonenses est ferrum: apud Græcos Mercurius, apud Hebraicos, Stannum: apud Tartaros æs: apud Arabicos, Saturnus: apud Latinos, & maximè apud Romanos, Ogniuidon. Sed vt nullus erret, dico quòd habet vnum proprium nomen: & vulgariter ab hominibus nominatur: & quilibet cognoscit Lapidem. DISCIPVLVS. Sat dixisti, bone Magister. Sed ad quartam Dispositionem, si placet, transeas.

QVARTA DISPOSITIO SPECVLI.

ACcipe Azoch Philosophorum, & mitte ipsum in Leone nostro firmiter clauso: & dimitte in Sole nostro, scilicet, in diebus Maii: & fac, quòd totum

Quarta dispositio.

totum soluatur: & cum solutum fuerit permitte ad Solem supradictum, donec congeletur totum in Lapidem, vel puluerem rubeum: Et tamdiù tene ipsum ad Solem prædictum, donec tota materia sit fixa: & vt nihil accendat, & cùm fixa fuerit, vocatur Zernich Philosophorum: Et Zernich Arabicè, & Auripigmentum Latinè. Propter hoc dixit Plato, quòd nisi esset virtus in eo in constringendo Mercurium, quòd nunquàm perficeretur opus nostrum. Vnde scias, quòd Auripigmentum est clauis huius scientiæ, & *multas* virtutes habet: quare illud debemus honorare. DISCIPVLVS. Miror, Magister: quòd si Auripigmentum habet tantam virtutem in se, quòd Philosophi nominauerunt eum tàm vulgariter. MAGISTER. Credebam Fili, quòd tu intelligeres dicta Philosophorum, & mea: sed video nunc quòd nihil intelligis: sed volo ostendere tibi veritatem: ideò attende. Certissimè scias, quod Auripigmentum vulgare nõ est nostra materia, nec intrat in toto nostro magisterio: & Philosophi intellexerunt de suo Auripigmento, & non de vulgari.

Zernich Auripigmentum.

Verum

Verum est quòd est bonum ad faciendas albationes, & res Sophisticas, de quibus non curamus: nec aliquis bonus curare debet: quia res imperfectæ nihil valent. Iam igitur tibi sufficienter demonstraui, quòd Zernich, id est, Auripigmentum Philosophorum non est Auripigmentũ vulgare: & similiter ostendi, quòd Philosophi propter diuersitatem colorum diuersa nomina imponebant: sed quantũ ad eorum intentionem vnum proprium nomen habuerunt: sc. aurum Romanũ, vel Adrop, vel Lapis superior omnium Lapidum huius mundi. DISCIPVLVS. Rogo Magister, vt me doceas iam quintam Dispositionem.

QVINTA DISPOSITIO SPECVLI.

Quinta Dispositio.

ACcipe Zernich Philosophorum, quẽ superiùs dimisimus, & pone in Leonem viridem ad Solem nostrum, scil. in diebus Iunii: & fac, vt totum soluatur, si possibile est: & ablue terram, separando partes subtilissimas: quas caue ne fugiãt, propter violentiam Solis: quia totũ magisterium perderetur: quia sunt in eo ali-

qui venti, quos oportet custodire ne fugiant, quia si fugient, totum opus annullabitur: & sic dimitte stare in dictum Solem nostrum, donec totum figatur, & nihil ascendat: & quòd in Lapidem vel pulverem rubicundissimũ vertatur. Et totũ hoc fac, leniter assando: & tunc vocatur Chibrit, Ebraicè, i. e. Sulfur, Latinè: & nostrum Sulfur nunq̃ invenitur sine sua vxore. Et etiam dico, & iuro per DEVM vivum, q̃ non est, nisi vna sola perfectio: & vna sola res quæ perficit corpora *imperfecta*. DISCIPVLVS. Satis dixisti: sed iã rogo, vt ad sextã Dispositionem transeam.

Chibrit, Sulfur.

SEXTA DISPOSITIO SPECVLI.

Sexta Dispositio, coagulatio.

ACcipe Chibrit Philosophorum, quẽ superiùs dimisimus, & caue quòd sit bene cribratum, sine aliqua difficultate: & mitte ipsum in Leone viridi: & claude bene os vasis. Deinde, pone ad Solem nostrum in diebus Iulij, & sic permitte donec totum soluatur: & cum solutum fuerit, permitte stare ad dictũ solem, donec

nec tota materia ſit fixa; & quod nihil aſcendat, & vertatur in Lapidem albũ, vel quaſi tendens ad albedinem: & tunc vocatur Heutarit, Arabicè, quod eſt Latinè, Calx. Propter hoc dixit Dauſis Philoſophus, calcem crios videbis prope finem, & eris tunc ſecurus, quòd benè & perfectè feciſti tuam operationẽ. DISCIPVLVS. Magiſter, intellexi totũ quod dixiſti. Sed dic mihi, quando Chibrit eſt in Leone ſolutũ, ſi debemus ignem augumentare in eius coagulatione, vel diminuere. MAGISTER. Fili, ſcias, quòd quando materia noſtra eſt ſoluta, & debemus coagulare, oportet nos calorem Solis diminuere, vt iterato melius ſoluatur. Et ſcias, quòd in hoc ſunt decepti multi Laborantes iſtam ſcientiam: quia facta ſolutione Lapidis coagulant cum fortiore calore ſolis, & ſic in omni decoctione faciunt. Quamobrem efficitur, quòd materia induratur in fine: & dum eſt neceſſarium, non poteſt ſolui, niſi cum magno labore: & ita vitrificatur.

Heutarit, Calx.

De regimine ignis.

Idcirco vt nullus me blaſphemare poſſit, dico, quòd tota operatio in regimine

ignis conſiſtit: quia, qui ſcit ignem regere, veniet ad perfectionem. Quapropter ille qui ſuam regit materiam cum lento igne, ad perfectionem ſine aliquo dubio deuenire poteſt: quia non oportet dubitare, quòd materia vitrificetur: nec quòd ſpiritus, qui eſt ſubtiliſſimus recedat. Propter hoc dixit Philoſophus, *propinquū fuge, & animalia noli fatigare: ſpiritus autem promptus eſt ad fugiendum, quoniam verberatus eſt indoctè.* O Laborantes indomiti: quare tantum cupitis calorem ignis? quia cum igne violento materia deſtruitur & vitrificatur. Propter hoc dixerūt omnes Philoſophi: *Caueatis vobis à vitrificatione: quoniam natura Lapidis noſtri non eſt vt vitrificetur:* quare leniter aſſate in omnibus ſuis decoctionibus, & habebitis ſcientiā: & ſi aliter feceritis, non gaudebitis de opere veſtro. Quapropter Geber totā perfectionem in ſola ſublimatione poſuit: ſed pauci ſunt, qui bene intelligant: quid ſit ſublimatio. Sublimatio nihil aliud eſt, niſi ſeparare partes ſubtiles à partib. groſſis: & hoc cum igne lento facere oportet. Nam ſi faceremus ſeparationem cū igne vio-

Sublimatio quid.

violento, ascenderent partes grossæ cum subtilibus partibus: & ideò non esset sublimatio, imò esset destructio. Vide quid dicat Geber in vltimo Capitulo. *Et per separationis illius modum, purissimam partem diuidas.* Item Geber: *Quoniam intentionis summa non est, nisi vt sumatur Lapis in Capitulis notus: deinde verò cum operis instantia assiduetur super ipsum opus sublimationis primi gradus: & per hoc mundetur à corrumpente impuritate:* & est scil. sublimationis perfectio: & cum ea sine aliquo additamento, intellige verbum: *Sublimetur Lapis, donec in vltima sublimatione ad puritatem deueniat.* Iam igitur, Fili, sufficienter demõstratum est, quòd in sola sublimatione, & in solo igne est tota perfectio huius magisterii: ne sis ergo duræ ceruicis, nec fantasticus ad intelligendum. Ego volo, vt ita facias, ꝙ imagineris, quomodo corpora in visceribus terræ generantur, & ex quo calore eorum fit decoctio: & si est suauis, vel violenta. Vnde dicimus, quòd corpora metallica generãtur ex quatuor substantiis: videlicet, ex duabus argenti viui, & ex duabus Sulfuris. Prima est ex ar-

gento viuo bono, puro & claro, mundo, ac etiam fixo: Secunda est, ex sulfure fixo, puro, mundo & claro: & sic generantur corpora perfecta. Corpora autem imperfecta, ex argento viuo bono in aliqua quantitate, & argento viuo malo & terreo in magna quantitate: & ex sulfure bono in aliqua quantitate: & ex malo, terreo & vnctuoso in magna quantitate generantur: & ita generantur corpora imperfecta: secundum verò plus, secundum verò minus. Iam igitur ostendimus principium naturæ, & ex qua re generantur: & ideò potes cognoscere, ex qua caussa materia nostra debeat elici. De decoctione autem dico, quòd natura facit suam decoctionem planè & paulatim, & non cum violentia: quia totam decoctionem facit natura per temperatissimum calorem Solis in visceribus terræ. Calor Solis non est violentus, imò est temperatus. Vnde vide, & cogita, an tu debeas facere tuam decoctionem violentam. Et ego dico, quòd non: quia calor ignis fortior est quam Solis. Et propter hoc dixerunt Philosophi *suauiter cum igne lento.*

lento. Vnde ſcias, quod omnes qui operātur iſtam ſcientiam, ſunt decepti in regimine ignis, plus quàm in alia re: quia neſciunt temperantiam. Multi ſunt qui ſciunt Lapidem, ſed regimen ignis ignorant. Quapropter Fili, ne ſis negligens ad addiſcendum regimen Solis: quia ibi iacet totum arcanum. Iamiam ſufficienter diximus: ſed nunc tranſeamus ad ſeptimam Diſpoſitionem.

SEPTIMA DISPOSITIO SPECVLI.

SEptima Diſpoſitio vocatur Saturnus, in quo conficitur totum opus. Quare primò volumus oſtendere, quid ſit Lapis: & ſecundò, quomodò eliciatur ex ipſo Lapide puriſſima ſubſtantia: & de decoctione tertiò, cum ſuis cauſſis: & quartò de vaſe, qui vocatur Leo. Primò, Lapis noſter vocatur Adrop, quod eſt Latinè, Saturnus: & ſecundùm Troianos Draco, vel Topum, i.e. venenum. Quapropter accipite eum Lapidem, & ponite in vaſe philoſophiæ ad ſublimādum: & cū eo ſublimetur lapis, donec in vltima ſublimatione ad puritatem deueniat: & in

Septima Diſpoſitio.

hac sublimatione totum opus perficitur: sicut tibi apertè demonstrabo. Nã primò efficitur putrefactio, vt purissimam substantiam & subtilissimam elicias. Secundò, fit solutio, vt materia tota soluatur in aquam: tertiò, fit etiam putrefactio; sicut dixit Morigenes Philosophus: *Numquã fuit aliquid animatum, aut à natiuitate eductum, neq; crescens, nisi post putredinem, & visu permutationem.* Vnde ait sapiens: *Si putredo non fuerit, fundi aut solui non poterit: & si solutum non fuerit, ad nihilum reuertetur.* Item Philosophus: *Corruptio vnius est generatio alterius.* Quarta est ablutio, quia oportet, vt ista res putrefacta & sordida abluatur, & per ablutionem mundetur à corrumpente impuritate. Quare scias, ꝙ ablutio est quasi tota perfectio huius magisterii: & multi Philosophi dixerunt de ablutione & ceratione, & bene dixerũt: quia quamdiu aqua manet super terram, tantò magis terra ceratur & abluitur: ita vt ceratio & ablutio sit quasi tota perfectio huius magisterii: & vnum, & idem sunt. Quinta est Coagulatio: quia oportet, vt aqua suauiter desiccando ad Solem nostrum

Putrefactio. *Solutio.* *Ablutio.* *Coagulatio.*

nostrum cum terra vniatur, & desiccetur, & coagulentur in simul, ac in Lapidem vertantur. Et si ita erit factum, perfecta erit operatio, & aliter non. Sexta est Calcinatio. Vnde scias, Fili, quòd res calcinata magis est apta ad soluendum, quàm si nõ esset calcinata, & similiter magis prope ad fixionem. Vnde multi Philosophi appellauerunt calcinationem, fixionem. Intellige modò bene, si scientiam habere desideras. Et est, vt accipias Lapidem omnibus sapientibus notum: & per separationis illius modum purissimam partem diuidas, & seorsim ponas: & ecce prima dispositio. Dehinc verò eius, quæ est purissima, partis aliquid figas, & aliquid ex illa relinquas, & cum fixa fuerit, solue ex ea, quod solubile fuerit: & ecce secundam dispositionem. Quod verò non est solubile, mitte ad calcinationem, & ecce tertiam dispositionem. Et postea super illud solutionem reitera, donec quod ex ea iterum solubile soluatur omnimodè. Sic igitur iste modus reiterãdo seruetur quousq; illius maior soluatur quantitas: & ecce quartam dispositionem. Post hoc ve-

Calcinatio. *Fixio.* 1. 2. 3. 4.

rò omnes solutiones simul misce, & coa-
5. gula: ecce quintam dispositionem. Deinde vero leniter assando, in ignis temperamẽto cõuersa: quousq; ille maior ignis ad eius exigentiam administrari possit. Post hoc vero prædictũ solutionis ordinẽ serua, quousq; iterato, totum soluatur, quod ex eo solubile est, & coagula: & iterato in ignis tẽperamento cõserua: quousq; possit illi ignis maior ad eius perfectionem administrari. Omnes igitur hos ordines præparationis, solutionis super illa quater reitera: & vltimo *calcina per* modum suum, non autem per modum extraneũ: & sic preciosissimã Lapidis terram administrando sufficienter rexisti: &
6. ecce sextã Dispositionem. Omnes a. istæ operationes, dicimus, q̃ sunt in sola sublimatione. Vnde dico, qui scit perfectè sublimationem facere, scit totũ magisterium: Et scias, q̃ omnes istæ operationes in vno vase, & non in plurib. vasis: in vno furno, & non in pluribus furnis conficiuntur. Quoniam in sola sublimatione sunt septem operationes: & propter hoc nos ponimus septem Dispositiones

tiones in nostro libro, per quas sicut sapiens, ac etiã intelligens venire potest ad veram perfectionem. Igitur ne sis negligens ad addiscendum mundationẽ quæ fit per sublimationem. Quoniam qualis erit mundatio, talis erit perfectio. Dicim' a. quod sublimatio est eleuatio partium subtilissimarum, & diuisio partiũ subtilissimarum à partib. grossis: & similiter separatio partium non fixarum à partib. fixis. Partes non fixæ eleuantur per fumum, id est, ventum; quia, sicut diximus antè, oportet eas custodire ne fugiant: imo cum partibus fixis figantur, & remaneant in pugna ignis, vt velociorem fusionem præstent partibus magis grossis, & custodiant à vitrificatione. Non intelligas, cùm facimus nostrã sublimationẽ, ꝙ faciamus separationẽ à partib. quæ superiùs eleuantur, ab his quæ inferiùs remanent: imo volumus, ꝙ simul & semel remaneant: & ꝙ materia, quæ ascẽdit, descendat, donec totũ inferiùs remaneat. Postea vero cum parte non fixa eleuetur; & iterato figatur: & quãto plus iteraueris, tantò etiam maioris perfectionis erit. Et caue

caue, quod nihil addas, vel diminuas: quia in Lapide nostro post primam purificationem, quæ per solutionem perficitur, non inuenimus aliquid superfluum, nec diminutum. Propter hoc dixit Geber in vltimo Capitulo, *& cum ea sublimetur Lapis, donec vltima sublimatione in puritatem deueniat*. Dixit enim cum ea: quia sine aliquo adiuncto, sine aliqua re extranea debemus facere nostram sublimationem. Propter hoc decepti sunt isti, qui faciunt sublimationes vulgares: quia faciũt suas sublimationes vulgares cum *fæcib*. Nostra autem sublimatio est sine fæcibus: quia argentum viuum nostrum est aqua clarissima: & arsenicum nostrum est argentum purum: & sulfur nostrum est aurum purum: & in istis tribus consistit tota perfectio. Item, Lapis noster est vnus, sine aliquo adiumento, medicina vera, cui non addimus rem extraneam aliquam, nec minuimus, nisi quod superfluum est remouemus. Et hoc est verum, quòd Lapis Philosophorũ nihil habet superfluũ, neq; diminutum: quia argentum viuum Philosophicum, quod est aqua perpetua, quæ

Sublimatio est sine fæcibus.

quæ perpetuat omnia quæ tangit, & ducit ad perfectionem: & aurum nostrum, quod est pater: & argentum, quod est mater. Vnde dixit Hermes: *Pater eius est Sol, & mater eius est Luna*, per Solem, intelligimus, aurum: & per Lunam, argentum. Iam igitur tibi sufficienter demonstraui, quòd antequam volueris facere nostram sublimationem, quòd in Lapide nostro nihil addas, vel diminuas: imò cum tota sui substantia in vasa ponas, & sicut docuimus in prima Dispositione, rege: Lapis noster cùm positus est in vase nostro, & sentit calorem Solis, statim soluitur in aquam: & quando ascendit in capite vasis in altum, & postea descendit vsq; in fundum vasis: & ascendit per ventum, id est, per fumum. Videntes Philosophi istam ascensionem, quòd ascendebat per fumum, vocauerunt primam sublimationem; & postea videntes materiã descendere in fundum vasis: & quòd hæc materia vertebat se in aquam, vocauerunt solutionem. Item, videntes talem ascensionem, & descensionem vertere in aquam, dixerunt, quòd hæc erat perfecta distillatio-

1. Sublimatio.

2. Solutio.

3. Distillatio.

4. Descensio. tio: quæ est tertius modus: & descensio, quæ est quartus modus. Itē, videntes materiã inspissare, & conuertere ad terrã: & ista inspissatio in principio stabat super aquam: & sic dimittendo, paulatim inspissando, viderunt terram submergere in aquam, & stare in fundo vasis subter aqua, quæ erat terra crocea, nigra & fæculenta, dixerunt hãc operationem, quæ vocatur
5. Corruptio quintus modus, corruptionem. Item, videntes istam terram fœculentam stanto subtus aquam, per longam decoctionem in Sole nostro: & mutare colorẽ, & amittere fœtorẽ malum, dixerunt istam operationem, quæ est sextus modus, ablutio-
6. Ablutio. nem. Itẽ, videntes terram stantem subtus aquam crescere, & aquam diminuere per decoctionẽ temperatam, dixerunt hanc operationem, quæ est septimus modus,
7. Ceratio. Cerationem. Item, videntes quod tota materia veniebat ad terram, & quod reducebat se ad solitam substantiã, & quod non fluebat, neq; ascendebat, imo stabat stricta, dixerunt hanc operationem, quæ vocatur octauus modus, perfectã Con-
8. Congela gelationem. Vnde scias, Fili Doctrinę, quod

quod nostrum magisterium nihil aliud est, quàm facere rectam solutionem, & perfectam congelationem. Vnde Geber, *soluite Lapidem nostrum, & postea congelate, sine aliqua diminutione, & nihil plus quæratis, quia habebitis totum magisterium.* Item, videntes materiam nostram congelatam & inspissatam, propter maiorē decoctionem Solis, deuenire ad albedinem, dixerunt istam operationem: quæ est etiam octauus modus, perfectam calcinationē. Dicimus ergo quod istæ operationes, in vna sola operatione perficiuntur: quam operationem vocauimus sublimationē: & vt faciliùs intelligatur, dicimus, quod tota scientia Philosophica ex Sole, & Luna, & Mercurio consistit. Vnde scias, quod dicit Auicenna, *quòd in magisterio nostro non intrat, nisi sola substantia Argenti vini: vel, quod sit exortum ab eo:* Quoniam argentum viuum in omnibus suis operibus manifestè est perfectissimum: quoniam adustionis est saluatiuum, & fusionis effectiuum, cùm figitur. Est enim tinctura rubedinis vberrimæ refectionis: fulgidi splendoris: & non recedit à mixto donec

est.

est. Est enim amicabile, & metallis placabile: ac medium coniungendi tincturas: quoniam miscetur cum ipsis per minima: & in profundo naturaliter adhæret eis, quia est de natura ipsorum. Verumtamen cum Patre, & Matre miscetur faciliùs, quàm aliis fratribus, vel parentibus: eò quòd ipsi contiguat, & suam puram participat naturam: attamen non submergitur aliquid in ipso, nisi eius Pater.

OCTAVA DISPOSITIO SPECVLI.

EX hoc vtiq; maximũ, *Fili Carissime*, elicias secretum, quòd argentum viuum in se recipit, quod suæ naturæ fuit: aliénum verò respuit: eò quòd sua natura magis gaudet, quàm extranea. Ex hoc enim manifestè cognoscitur ex quib. materia eliciatur: quoniam corpora magis relucent, & maioris perfectionis esse dicimus, quæ maioris quantitatis argenti viui contẽtiua, & quæ minùs minoris. Sed quia diximus antè, quòd sulfur est materia Philosophorum, volumus demonstrare ex qua re extrahatur, vt scias, quòd veritatem diximus. Nam secundum Philoso-

Vnde sulfur extrahatur.

losophum argentum viuum, si fuerit purum, coagulabit illud vis sulfuris albi perfecti in argentū: si verò fuerit sulfur clarum, purum, rubeum, fixum & perfectū: & fuerit in eo vis igneitatis simplicis, nō vrentis, coagulabit argentum viuum in verissimum Solem: & sic sulphur album, & rubeum habetur tantùm ex vna metallorum materia ad plenum depurata, modo tamen diuerso decocta & digesta. Idcirco dicit Plato, *quod in omni argento inest sulfur album, sicut in omni auro inest sulfur rubeum*: & tamen non omne sulfur, albū est aut rubeū. Item, *tale sulfur non reperitur super terram*, vt dicit Auicenna: *nisi, quod in istis corporib. consistit*. Et ideò ista corpora subtiliter præparamus, vt de illa materia sulfur album vel rubeum habeamus super terram, de qua aurum vel argentum efficiebatur subtus terram. Ipsa namque corpora lucentia, in quib. sunt tingentes radii, tingunt cætera corpora albedine & rubedine vera, secundùm quod fuerint præparata. Nam per nostrum magisteriū corpus perfectum perficit imperfectum, sine administratione alicuius rei extra-

neæ. Omne a. sulfur bituminosum argẽti viui extraneum est; eò quod sui ipsius est corruptum. ècontra verò illud nõ est sibi extraneum, in quo ipsum habet conuerti per nostrum magisterium: sc. in aurum & argentum. Venerabili ergò vtimini natura: quoniam non emendatur, nisi in sui natura: cui alienũ introducere nolite, nec puluerem, nec aliã rem: quia diuersæ naturæ non emendant lapidẽ nostrum: nec intrat in eo nisi quod sit ortũ ab eo. Ex reb. ergò corporalib. necesse est, corporum medicinam colligere: quoniã oportet, quod ipsi illa in natura conueniat: ideò quia non est corpus dignius, aut purius Sole, aut eius vmbra: sine quibus nullum argentum viuum generatur tingens: & qui absque argento viuo tingere nititur, cæcus procedit ad practicam, sicut asinus ad cænam. Nam aurum aureũ, & argentum argenteum, tribuunt colorem: & etiam qui nouit argentum viuũ cum Sole & Luna tingere, venit ad arcanum, quod dicitur sulfur album: & cùm rubeum efficitur, erit sulphur ad aurum. Ex istis ergò duobus corporibus præparatis,

tis, medicina nostra cum suo sulfure, & arsenico, elicitur: & quod necesse est, ꝙ lapis philosophorum elici possit, de natura duorum corporum, antequam fiat de eo Elyxir completū: quoniam est necessarium, ꝙ Elyxir magis sit depuratum, & digestum, quam aurum & argentum: eò ꝙ ipsum habeat omnino conuertere à perfectione diminuta in aurum, vel argētum, ꝙ ipsa minimè perficere possunt: quia, si de perfectione sua alteri darent, ipsa imperfecta existerent: eò quòd non possunt tingere, nisi in quantum se extendunt: quoniam nulla res dealbat, nisi secundum suam albedinem: nec vlla res rubificat, nisi secundum suam rubedinē. Et ideò in Lapide nostro facimus opera nostra, vt melioretur eius tinctura, multò magis quàm sit in sui natura. Dicimus ergò, ꝙ opus Philosophorum nihil aliud est, nisi dissoluere Lapidem nostrum in argentum viuum nostrum: vt in suam primam materiam redigatur. Vnde Philosophus in quarto metheorórum huius artis deridet Sophisticos, dicens: *Sciant artifices Alchimiæ, species transmutari non possæ:* Species non posse transf-

mutari, sed indiuidua specierum.

posse: & postea subdit: *nisi in suam primam materiam redigantur*: quæ quidem materia prima est argentū viuum: cùm ipsum sit elementū omnium ductibilium: tunc n. in aliam formam, q̃ priùs erāt, bene permutantur: non quidem species, sed indiuidua specierum: quoniā ipsa indiuidua actionib. sensibilib. sunt subiecta: eò quod in se sint conuertibilia. Species v. cùm sint Vniuersales, actionib. sensibilib. non sunt subiectæ: & ideò in se sunt incorruptibiles. Species v. argenti viui, quæ est argenteitas, non permutatur in speciem auri, quæ est aureitas: nec è conuerso: quia species verè permutari non possunt, sed indiuidua specierum benè: cùm in suā materiam primam reducuntur. Quia cùm forma istius indiuidui sit corrupta; & in primam materiam resoluta, bene & etiā necessariò introducitur alia forma. Quia corruptio vnius est generatio alterius. Itē, materia ita nullo modo potest destrui, quin sub aliqua remaneat forma. Vnde destructa vna forma, immediatè introducitur alia, ad hanc operationem, vel ad aliā disposita. Et ideò dicit Philosophus:

Indi-

Indiges quòd primò in solutione, & sublimatione duorum Luminarium labores. Quoniam primus gradus operationis est, vt fiat argentũ viuum: & in hoc opere declarat, quid sit Lapis: cùm principium sui operis sit dissolutio ipsius: & solutio corporis est cum congelatione Spiritus: & congelatio Spiritus est cũ solutione corporis: & tunc corpus cũ Spiritu, & Spiritus cum corpore miscetur: & nunq̃ separantur in æternum, quoniam agit vtrumq; eorum in socium suum sibi similem. Non ergo hoc oberres: quoniam quæ seminauerit homo, hæc metet. Nam si quis est sapiens, semper est perfici appetens: quoniam in se semper continet semen suum. Idcircò dicit Auicenna, *si aurum & argentum non viderem: pro certo dicerem, quod Alchimia nõ esset vera. Sed cùm aurum & argentum video, certissimè scio, quòd scientia est vera.* Igitur, quamuis hic Lapis noster, iam in se tincturam naturaliter continet, quoniam in corpore terræ perfectè creatus est: attamẽ per se motum non habet, vt sit Elyxir cõpletum: nisi moueatur arte & operatione. Et ideò artes diuersæ à diuersis Philo-

Lapis non habet motũ per se vt sit Elyxir.

sophis sunt inuentæ, vt compleas per artificium, quod est à natura relictũ. Igitur non sis fatuus ad intelligendum nostram materiam: quia non inuenitur in re, quod in ea non est: & aliquis dare nõ potest, quod non habet. Tibi igitur dico, vt nos blasphemare non possis, quod aliter nunquam fiet, donec Sol & Luna in vno corpore iuncta, super corpora diminuta proiiciantur. Si n. iunguntur cum plumbo, plumbum erit: & si cum ferro, ferrum erit: & si cum aliis corporibus, erit consimile eis. O Fili, tuas aures hũc *inclina:* quod si cum istis duob. radiis iungatur, fit Elyxir perfectum. Non est ergò operandum, nisi de ista nobiliori materia: quia res non fiunt, nisi secundùm eorum naturam: & qui querit à natura, quod in ipsa non est, fatuitas est & perditio tẽporis. Tibi a. dico, quòd nõ comedas de filio cuius mater patitur menstruum, quia leprosus erit: & tu, & tuũ opus frustrabitur; de pinguiori carne comede, & habebis, quod desideras. Igitur fac vnguentum de sulfure, & arsenico, & Mercurio, & habebis quod desideras. Quoniam cuius caput est

rubeum,

rubeum, pedes albi, oculi verò nigri, est magisteriũ. Medicina nostra est composita solùm ex natura: & hoc est verum: & tibi subjungam exemplum. Certũ quippe est omnẽ rem esse de eo in quod resoluitur: nam gelu, mediante calore, cõuertitur in aquã: ergò, priùs fuit aqua. Sic etiã Lapis noster resoluitur in argentum viuũ nostrum, per magisterium philosophicum: ergò, priùs fuit argentum viuum. Modus a. conuertendi ipsum in argentũ viuum, est conuersio naturarum ad suã primam radicem. Naturam autem conuertere, est Elementa circulariter rotare. Sunt autem Elementa de aptitudine sua ad inuicem conuersa: idcò generantur & corrumpuntur, ac ad inuicem alterantur. Conuerte ergo Elementa, & quod quæris inuenies: quia nostra operatio non est, nisi naturarum mutatio: & eorum calidi cum frigido, & humidi cũ sicco admirabilis connexio. Verumtamẽ non conuertitur siccum in humidum, nisi priùs frigidum: neq; frigidum conuertitur in calidum, nisi priùs fuerit humidum: cùm non sit transitus de extre-

Lapis quomodo conuertatur in argentum viuum.

mó ad extremum, nisi per mediũ. Terra non vertitur in aerẽ, nisi primò vertatur in aquam: neque ignis conuertitur in aquam, nisi prius vertatur in aerem. Aqua quippe & aer sunt Elementa media: ignis v. & terra sunt Elemẽta extrema. Aer ergò est iuxta ignẽ, sicut aqua iuxta terram: ideò aqua contrariatur igni, & terra aeri. Quia aqua est frigida & humida: & ignis est calidus & siccus: terra v. frigida & sicca: aer calidus & humidus. Aer ergò & aqua cõueniunt cum humiditate: & ideò vtrumq; istorum immediatè in *alterum* conuertitur. Et sic ignis & terra conueniunt in siccitate: & ideò ad inuicẽ immediatè conuertuntur, ac tardiùs ab inuicẽ separantur. Econtra a. aer & terra, ignis & aqua, ad inuicem non vertũtur, nisi ignis in aerem, & terra in aquã, primò conuertatur. Sic ergò siccũ conuertitur in frigidum: & frigidum in humidum: & humidum in calidũ: tunc habebis magisteriũ.

Quatuor modi conuertẽdi inter se Elementa.

Modi regiminis conuertendi Elementa ad inuicem sunt quatuor principales: putà soluere grossum in simplũ: abluere obscurum in lucidũ: reducere humidum in sic-

ſiccum: figere violatiuum ſuper corpus ſuum. Iám igitur demonſtraui tibi, Fili, totam operationem, totam doctrinam. Sed quia ipſam magis claram volumus oſtendere tibi: dicimus, ꝙ tota perfectio eſt in ſolutione. Sic dixit Morigines, qui ita inquit: *Hoc a. magiſterium nihil aliud eſt, niſi extractio aquæ ex terra: & huius aquæ ſuper terram dimißio: donec ipſa terra putreſcat.* Hæc terra cum aqua putreſcit, & mundificatur: quæ cùm mundificata fuerit, auxilio DEI totum magiſterium erit completum. Nam ſi putredo non fuerit, fundi aut ſolui non poterit: & ſi ſolutum nõ fuerit, ad nihilũ reuertetur. Vnde oportet te ſolutionis modum acquirere, quòd hoc totũ conſiſtit in ſublimatione. Quapropter intelligas bene hanc ſublimationem: & ſpiritus qui aſcendit, cuſtodi ne fugiat: & quod facis in albo, facias in rubeo. Quoniã hęc medicina eſt in eſſentia vna: & in modo agẽdi ſimiliter. Eſt tamẽ additamentum Citrinitatis coloris, quæ à mundiſſima ſubſtantia ſulfuris noſtri fixi perficitur. Differentia a. eſt inter Lunarem medicinam, & Solarem, eò quòd hoc Differentia inter Luna-

ren & Solarem medicinam.

hoc quidem illud in se continet, illa verò non: quoniam indiget mundissimo sulfure albo, sicut hic rubeo indiget. Sufficiant tibi hæc duo corpora, eò quod assimilantur quæsito: sed indiges quòd in solutione & sublimatione & subtiliatione labores, vt soluas totam materiam. Postea congela, & calcina, & iterum solue: & sic reiterando, donec compleas fusionē perfectā. Idcircò cùm istud sit graue pficere, expedit omnino corpora dissoluere per aquā solùm, fine calcinatione: quoniam istud est securius, q̃q̃ *sit tardius* in operatione. Esto ergò longanimis suauiter, & non festinanter extrahens tincturā: ne quæras velociter perficere: quia cōburit omnia, & perducit ad regionem remotam. Nam ignē si multum feceris, in principio mixtionis eius, scias, quòd eueniet corruptio in tincturis: quoniam cōburuntur medicinæ per nimias caliditates. Ergo, leniter coque, donec album vrinæ omnia membra vrinæ disponat. Patienter ergò sustine: & per contritionem & assationē, quæ idē sunt, & igne diuidātur partes ligatę à viscositate aquæ, q̃ est in

cor-

corporibus. Corpora verò soluta ad naturam spiritus sunt redacta: & nunq̃ separantur: sicut nec aqua mixta aquæ. Ideò, Carissime Fili, indiges, quòd in solutione Lapidis labores: & suas partes puriores ab impuris & grauioribus separes: & opus cum leuiorib. abiectis partibus grauioribus, perficias. Vnde soluta primò corporum forma in Mercurium nostrũ, immediatè introducitur noua forma: corrupta ipsorum forma, quæ quidẽ forma est primò in colore nigra, in odore fœtida, & in tactu subtilis, & discontinuata. Nunc ad alia transeamus. Fuerunt aliqui Philosophi, qui posuerunt scientiam in septem Planetis: & Primus Planeta noster vocatur Venus; Secundus, Saturnus, Tertius, Mercurius, Quartus, Mars, Quintus, Iupiter, Sext⁹, Luna, Septim⁹, Sol. Vnde scias fideliter, quod ex ipsis corporibus metallicis cum spiritibus, scilicet, Sulfure, arsenico, & argento viuo hæc medicina elicitur. Accipe ergo corpus, quod tibi superiùs demonstraui, scilicet, æs: & verte ipsum in plumbum, postea in ære, vt priùs erat: quia oportet nos ipsum ad su-

am

am primam reducere naturã: quia species non mutatur in speciem, nisi indiuiduũ speciei. Ad primam ergò naturam reducatur, id est, ad primum colorem: & ab illo extrahatis argentum viuum, & ꝙ remanserit in fundo vasis, vertatis in ferrũ, & tamdiu decoquatur, donec totũ vertatur in stannum: & adhuc non cesset decoctio, donec vertatur in verum argentum: & tunc habebis lapidem ad album. Adhuc a coquatur, donec vertatur in Solem: & sic habebit complementũ. Et propter hoc dixit Arist. *Æs nostrum est aurum nostrum*. Et dixit similiter vir perfecti magisterii: *Et in ære similiter est argentum potẽtialiter, & non visibiliter: & in eisdem, sunt ferrum, plumbum, stannum, & cætera metalla*. DISCIP. Miror, Præceptor bone, quòd tantùm laudasti æs: nescio, an in eo sit tãtum secretum. Ego putabam, quòd esset corpus leprosum, propter illam viriditatem, quam habet in se. Vnde non desino mirari, quod dixisti, quod de hoc corpore argentum viuum debemus extrahere. MAG. Fili, scias, quòd æs Philosophorum est aurum ipsorum. Vnde Aristot. ait, in

Æs Philosophorum est aurum i-

libro

libro suo: *Aurum nostrum, non aurum vulgi:* quia illa viriditas, quæ est in eo corpore, est tota perfectio eius. Quia illa viriditas, per nostrum magisterium cito vertitur in aurum verissimum. Et de hoc experti sumus: & si vis probare, tibi regulam dabimus. Accipe ergo æs vstum bene, & perfectè rubificatum, & imbibe ipsum cum oleo duenech, septem vicibus, quantum bibere poterit, semper assando & reducendo: postea fac ipsum descendere: descendet enim aurum purum: eius viride fiet rubeum, sicut crana clarum. Et scias, quod tanta rubedo descendit cum ipso, quod tingit argentum in aliqua quantitate, verissimo colore. Et totum hoc nos probauimus de his, quæ operantur operationes magnas, quod est viride de auro, & ei⁹ sulfure, & hoc in libro de septuaginta inuenies. Vide quid dicat Lumen Luminum, & nota: *Nullum tamen genus Lapidum poteris præparare, absq; duenech viridi & liquido: quod videlicet nascitur in mineris nostris.* O benedicta viriditas, quæ cunctas res generas: neq; vllę arbores aut fructus apparent sine viriditate. Quare Phi-

Viriditas in ære, eius est perfectio.

Viriditatis commendatio.

Philosophi eã germini, & aquæ suæ, causã putrefactionis & purificationis, cõparauerunt: & veritatem dixerunt: quia cum sua aqua purificatur: & à sua nigredine abluitur: & albũ reddit ipsum, postea rubeũ: DISCIP. Præceptor care, expone mihi quæso hunc Lapidem: quia nõ bene intelligo. MAGISTER. Lapis est, & non Lapis, spiritus, anima & corpus: quẽ si dissoluis: & si coagules, coagulatur: & si volare facis, volat. Est n. volatilis albus, vt lacrima oculi: postea efficitur citrinus, salsus, pilis carens: quem nemo *lingua* sua tangere potest. Ecce ipsũm iam sua demonstraui descriptione. Non tamen nominaui, quo omnis eget locuples & pauper, & omnes habere possunt: & in manib. suis est, ac pro eo caussantur. Modo volo ipsum nominare: & dico, ꝙ si dixeris, eum aquam esse, verum dicis: & si dicis, eum aquam non esse, mentiris. Ne igitur decipiaris pluribus descriptionib. & operationibus. Vnum n. quid est, cui nihil alieni infertur. Hoc autem teneas, & alia dimitte. necesse n. est, nomina Lapidis multiplicare: quia si non multipli-

Lapidis descriptio.

caren-

tarentur, pueri nostram scientiam deriderent. Certissimè ipsum descripsi tibi. Eius igitur locum inuestiga: & alienum ei non inferas: & noscas corrumpens & emendans & mortificans, & viuificans: soluens, & coagulans: album & rubeum: faciens in vno esse, & in vno loco. Et quia nostra administratio non potest fieri, nisi occidendo, & postea viuificando: oportet omnino vt corpus moriatur, & postea viuificetur. Et sic complebitur totum arcanum. DISCIPVLVS. Amantissime Præceptor, quis est ille, qui sciat interficere, & postea viuificare? MAGISTER Fili, hoc totũ per putrefactionem perficitur: *quia corruptio vnius est generatio alteri⁹*: & tibi subiungam Exemplũ. Materia nullo modo potest destrui, quin sub aliqua remaneat forma. Vnde destructa vna forma: immediatè introducitur alia ad hanc operationẽ, vel ad aliã disposita. Et hoc totum per solutionẽ perficitur. Igitur oportet primo dissoluere, secũdo putrefacere: tertio abluere, & ecce totum magisterium. DISCIP. Præceptor, bene uideo, quod est veritas, quod tu dicis: &

Quomodo occidendo viuificetur.

rogo

rogo te, si placet, vt de ista ablutione aliquantulum mihi dicas: & similiter quot sint colores principales. MAGIST. Fili, ablutio est principium, medium & finis huius nostri operis. Aqua nostra abluit sordes de terra nostra: & Sol noster est adiutor: & operatio fit paulatim. cum istis n. mundabis omnem obscuritatem: Aqua nostra abluit seipsam, & abluit suum corpus: & si corpus anima caruerit, tenebrosum & obscurum reperitur: & si animam ei reddideris, formosior apparebit. Corpus nostrum est terra nostra: & *anima nostra*, est aqua nostra: & hoc totum nihil aliud est, nisi extractio aquæ ex terra: & ipsam reducere super terram: & hæc terra cũ aqua sua putrescit primò: postea mũdificatur & nutritur. Nam omnes res aquam appetunt: quoniam ipsa tam igni quàm reb. aliis alimentum præstat: & dignum administratione complectitur arcanum. Aqua in vite est vinum: & in oliua, oleum: in arborem quoq; diuersis generibus fructus transformatur: quæ quidem omnia ab aquæ beneficio sumunt exordium. Colores, ex quib. omnes alii

Ablutio, quomodo fiat.

Omnes res aquam appetunt.

Colores principales [illegible]

habent

habent principium, sunt tres: primus est, niger: secundus, albus: tertius rubeus. Citrinus color & glaucus, ex albo & rubeo nascuntur: quod citrinitas & glaucitas, nihil sunt, nisi rubei & albi proportio determinata. Cœlestis ab albo & nigro, proportione debita generantur: viridis, violaceus & camelinus, à nigro, albo & rubeo simul coniunctis, proportione debita, secundum magis & minus procreantur, & sic de aliis. Et omnes isti colores, qui non sunt perfecti, per aquam perficiuntur, & per ipsam abluuntur & mundificantur. Igitur, charissime Fili, cum in opere fueris, fac vt primo habeas colorem nigrum: quia tunc eris certus, quod putrefacis, & via recta procedis. Si autem laboraueris sine putrefactione, videbis oleum rubicundum, quasi frustum superius natare: & hoc est signum, quod in vanum labores. Si autē cum putrefactione solueris materiam tuam, videbis ipsam nigram: postea viridem, deinde croceam & rubicundam, & varicolores. Hoc autem totum perficitur per decoctionem veram. Oportet igitur nos venenū aptare, prout oportet: deinde multiplici-

Colores principales sunt tres.

ter coquere: &, ne tædeat vos decoctionis, imbibite, decoquite, terite, quousq; vnum fiant. Sunt enim duo, vnus qui ascēdit, alter vero non. Hoc autem totum factum est per melancholiam. Melancholia est res non stabilis, & est fumus q citò ascendit: videlicet, in altiori loco, in quo est, scilicet, in capite: & si euaporat, facit hominem tristem, tenebrosum & obscurum, per totam suam vitam. Et si illa melancholia, id est, ille fumus remāserit, & reuertitur ad suum propriū locum: reddit hominē humilem atq; pacificum: quia ipsemet cognoscit se. Propter hoc mons in quo est tabernaculum, clamat, dicens: Ego sum, qui sum: & sum nigrum albi, & album nigri: meus proprius color. Per Deum veritatem dico, & non mentior. O natura benedicta: & benedicta est operatio tua; quia de imperfecto facis perfectum, cum vera putrefactione, quæ est nigra & obscura. Postea facis germinare nouas res, cum tua viriditate, & facis diuersicolores apparere, & sine preciosissima viriditate nullum vegetabile, neque fructus vllus germinando potest apparere. Quare, moneo te, Fili, vt totus tuus intelle-

Melancholia.

tellectus sit in rebus viridibus coquendis: si vis habere fructum, coque, tere, reitera, nec tædeat quamuis opus sit longinquum: quia seipsum dissoluit, & copulat: seipsum dealbat, & rubore decorat: seipsum croceum facit, & nigrum. Præterea seipsum desponsat, & à seipso concipit: quia ibi est masculus & fœmina. Similiter ibi est frigus, id est, aqua: & calor, id est, ignis: & humor, id est, aër: & siccitas, id est, terra. Et similiter ibi sunt diuersi colores: propter quod Philosophi diuersa nomina imposuerunt: quia aqua est clara & lucida: ignis verò rubeus & lucidus: aër quoque albus & lucidus: terra nigra, fæculenta & obscura. Scias tamen, Fili: quod omnium spes & existimatio Philosophorum in duobus consistit: eam tamē radix triplex persequitur: aquæ videlicet exaltatio, quæ liquida procedens si cessauerit: olei deinceps patebit egressus: & hæc sunt duo signa. Propter hoc dicit Philosophus: qui dealbauit me, ille faciet me rubeum. Philosophi autē multis nominibus nominauerunt Lapidē nostrum, & multa ostenderunt ad album & rubeum faciendum. Vnde tibi dico, quod nō eges

Spes Philosophorum.

illis nominibus: nec illas res diuersas, nisi vno nomine, & vna re, scilicet, aqua, quæ administratur: & vna actione, scil. coquere. Quare, moneo te, Fili: vt non accedas ad operandum, nisi incipias tentare: & aquas coquere, quæ putrefaciendo inspissantur: & putrefaciendi humiditatem & siccitatē ipsius notare. Cuius genus duo sunt Lapides de genere Lapidum. Extractum enim est ex Lapidibus, qui in quolibet anni generantur tempore, & vnus habet alas, & alter non. Vnde Fili, si verum magisterium habere desideras, oportet te comburere illas alas. Item, scito, quod non cādidatur sine combustione. Combustio autem humor est: quia nisi esset, nunquam dealbaretur. Quare oportet, vt humiditate coquatur quousq; arescat & desiccetur: deinde aqua teratur sublimata, & iterū coquatur, quousq; iterum siccetur: & per vices hoc reiteretur, quousq; Deo fauente, cādidetur. Et est notandum quod omnibus rationib. à te perceptis, si dealbationem ignores, separatam amittis lętitiam: nam ex trituratione & sale attenuatur: fæcem eiicit, & turpitudinem amittit: deinde, auri colorem recipit, &

or di

ordine spirituali figitur. DISCIP. Præceptor suauissime, obsecro te, vt mihi exponas hanc siccitatem & combustionem: quæ mihi bis superius reiterasti: & vtrum sit vnum, án duo? MAGIST. Necesse est enim, vt animæ ex suis corporibus priuentur, & hoc combustione fit, post mortificationem. DISCIP. Magister, narra mihi, quæ differentia est inter combustionem & mortificationem: & vtrum sint vnum, an duo: & cui cōbustio procedit. MAGIST. Fili, iam tibi narraui, quod oportet totum Elyxir comburi & mortificari: eo, ꝙ Azoch, vel Zericon, vel aqua diuina, non rubet, nisi mortificatione & assatione: dealbatio a. nō fit nisi combustione. Ecce iam, Fili, quod tibi ostendi, & mortificationem & dealbationē, & rubeam discriminando à se inuicem demonstraui. Vnde scias, quod vnūquodq; eorum primo dealbatur, postea rubet: & hoc totum ex beneficio aquæ procedit. Aqua sola res est, quæ dealbat, & rubere facit. Aqua est, quæ dissoluit & congelat: aqua est quæ putrefacit, & postea facit germinare diuersas res & nouas. Vnde, Fili, moneo, vt tota tua intentio sit, in decoctione

Quænam sit differentia inter combustionē & mortificationem.

aquæ: & te non tædeat, & non cures de a-
liis rebus, nisi de aqua. Coque ipsam pau-
latim, donec mutetur de colore ad colo-
rem perfectum: & caue, ne in principio
comburas eius flores: nec eius viriditatē:
& noli citò perficere opus tuum. Item vi-
de vt ianua tua sit bene clausa, ne *ille* qui
est intus, possit euolare. & ita, Deo cōce-
dente, venies ad effectum. Item, nota Fili,
quod soluere, calcinare, sublimare, tinge-
re, abluere, infrigidare, rigare, extrahere,
coagulare, humectare, imbibere, abluere,
coquere, fixare, terere, siccare, *distillare*,
vnum sunt: scilicet, animam vel spiritum
extrahere à corpore denotant, & apposi-
tionem veris significāt, id est, quòd ignis
sit suauis. Hic enim ignis sequestrat Ele-
menta, & iterum componit. Quapropter
tota ars consistit in cōuertendo elemen-
ta, id est, faciēdo humidum siccum, & fu-
giens fixum. Etiam dico tibi, quod Ele-
mēta in partes quatuor diuiduntur: quo-
rum duo terram habent, & aspectum a-
pud visum largientia, quæ sunt terra & a-
qua. Alia a. nec videntur, nec tanguntur,
nec quicquam largiuntur, nec locus eo-
rum videtur, nec opus, nec vis, nisi in
pric

prioribus elementis, terra ſcilicet & aqua. Quare multi decipiuntur circa Elementa: quia non eſt neceſſarium, vt diuidamus Elementa: quia omne Ens eſt compoſitum: & omne compoſitum diuidi non poſſibile. Ideo non eſt nobis neceſſarium talem facere diuiſionem. Et ſimiliter in creatione, non eſt neceſſe diuidere, imo coniungere, & ſequi naturam. Idcirco oportet nos coniungere elementa, ſcil. terram & aquam, ita, vt vnum fiant: & vt diuidi non poſſint: & in iſtis duobus alia duo conſiſtunt, ſicut eſt aër & ignis. Cum autem quatuor Elementa non cōiungūtur, ita vt ſiccum cum humido, & frigidum cum calido, ſine aliqua diuiſione, vnum fiant: nil huius artificii hominibus perficitur. Et ideo Philoſophi antiqui docuerunt, coquere aquam permanentem, donec inſpiſſaretur cū ſuo corpore, & fieret vnum. Hoc a. totum in noſtro ære cōſiſtit: &. ſcias, ꝙ nulla fit tinctura, ſine ære noſtro. Item, ſcias Fili, ꝙ tingens cui ea ſunt mixta, ea quæ neceſſaria ſunt, oportet vos diruere ipſum. Nam ea quæ ei miſcētur ſuperat. Item, ſcias, quòd ſi vnum ſit fugiens: alterum vero ignem

Nulla ſit tinctura ſine ære Philoſophico.

patiens: vtrumq; iunctum ignem patitur, Vnde si superficies dealbatur, & intima dealbabuntur. Etsi .n. superficiem nubes dealbauerint, proculdubio intima dealbabuntur: quoniam nostrum solutum omnia cōburit corpora sulphur. Item, scito, ꝙ Solis flos est Lapis de Lapide. Assate ergo ipsum per dies, donec fiat marmor coruscans. Item, scias, quod vna sola res facit, ꝙ & plures operantur: pluribus a. rebus non indiges, nisi vna sola re: & illa sola res in vnoquoq; gradu operum nostrorum in aliam vertitur naturam. *Hoc. n.* regimine spiritus incorporatur, & corpus vertitur in spiritum. Conserua ergo vas, ne compositum fugiat, & fumiget: & habebis intentum. Nunc a. hæc verba in tuo animo fige: scili. quod eo combusto fiat sanguis simul ad latera vasis. Leo a. viridis semper in medio manet, quousq; ex toto fit interfectus. Quapropter nihil aliud tibi commendo, Fili: nisi aquam nostram, & æs nostrum coquere, donec paulatim comburendo interficiatur: quousq; eius color mutetur, & à sua nigredine priuetur. Nonne vides, Fili, quod ex sanguine sperma nō fit, nisi diligenter coquatur in hepa-

Solis flos.

Leo viridis.

hepate, quousque intensum habeat colorem? Etiã scias, Fili, quod si color rubeus tibi apparuerit post nigredinem, propter hoc nõ cures, dũmodo vas sit bene clausum: quia de necessitate oportet, vt ad suam perueniat naturam. Hoc est argẽtum viuum occidentale, quod pretulit se auro & vincit illud: & illud quod occidit viuere facit: quia est pater mirabilium omnium. Propterea dixit Morigenes: *Ignis & Azoch tibi sufficiunt.* Iubeo ergo te, accipere ęs nostrum, & ponere in vas bene clausum, & coquere paulatim: deinde extrahere, & aspicere, nũ factus sit Lapis niger? tunc optime rexisti. Et scias, quod dicta nigredo permanet per quadraginta dies: & postea in diuersos colores variatur, donec veniat ad perfectam albedinem: & posteaquam album habueris, non variabitur, donec veniat ad rubeũ perfectum. *Argentum viuum Occidentale.*

RECAPITVLATIO TOTIVS OPERIS.

PErtractis igitur sermonibus huius magisterii nostri, secundum exigẽtiam sui ordinis, cum caussis suis sufficientibus: restat nunc, vt breuiter teneatur memoria totum nostrum magisterium, sub ser-

rogo te, si placet, vt de ista ablutione aliquantulum mihi dicas: & similiter quot sint colores principales. MAGIST. Fili, ablutio est principium, medium & finis huius nostri operis. Aqua nostra abluit sordes de terra nostra: & Sol noster est adiutor: & operatio fit paulatim. cum istis n. mundabis omnem obscuritatem. Aqua nostra abluit seipsam, & abluit suum corpus: & si corpus anima caruerit, tenebrosum & obscurum reperitur: & si animam ei reddideris, formosior apparebit. Corpus nostrum est terra nostra: & *anima nostra*, est aqua nostra: & hoc totum nihil aliud est, nisi extractio aquæ ex terra: & ipsam reducere super terram: & hæc terra cũ aqua sua putrescit primò: postea mũdificatur & nutritur. Nam omnes res aquam appetunt: quoniam ipsa tam igni quàm reb. aliis alimentum præstat: & dignum administratione complectitur arcanum. Aqua in vite est vinum: & in oliua, oleum: in arborem quoq; diuersis generibus fructus transformatur: quæ quidem omnia ab aquæ beneficio sumunt exordium. Colores, ex quib. omnes alii habent

Ablutio, quomodo fiat.

Omnes res aquam appetunt.

Colores principales sunt tres.

habent principium, sunt tres: primus est, niger: secundus, albus: tertius rubeus. Citrinus color & glaucus, ex albo & rubeo nascuntur: quod citrinitas & glaucitas, nihil sunt, nisi rubei & albi proportio determinata. Cœlestis ab albo & nigro, proportione debita generantur: viridis, violaceus & camelinus, à nigro, albo & rubeo simul coniunctis, proportione debita, secundum magis & minus procreantur, & sic de aliis. Et omnes isti colores, qui non sunt perfecti, per aquam perficiuntur, & per ipsam abluuntur & mundificantur. Igitur, charissime Fili, cum in opere fueris, fac vt primo habeas colorem nigrum: quia tunc eris certus, quod putrefacis, & via recta procedis. Si autem laboraueris sine putrefactione, videbis oleum rubicundum, quasi frustum superius natare: & hoc est signum, quod in vanum labores. Si autẽ cum putrefactione solueris materiam tuam, videbis ipsam nigram: postea viridem, deinde croceam & rubicundam, & varicolores. Hoc autem totum perficitur per decoctionem veram. Oportet igitur nos venenũ aptare, prout oportet: deinde multiplici-

Colores principales sunt tres.

ter coquere: &, ne tædeat vos decoctionis, imbibite, decoquite, terite, quousq; vnum fiant. Sunt enim duo, vnus qui ascẽdit, alter vero non. Hoc autem totum factum est per melancholiam. Melancholia est res non stabilis, & est fumus q citò ascendit: videlicet, in altiori loco, in quo est, scilicet, in capite: & si euaporat, facit hominem tristem, tenebrosum & obscurum, per totam suam vitam. Et si illa melancholia, id est, ille fumus remãserit, & reuertitur ad suum propriũ locum: reddit hominẽ humilem atq; pacificum: quia ipsemet cognoscit se. Propter hoc mons in quo est tabernaculum, clamat, dicens: Ego sum, qui sum: & sum nigrum albi, & album nigri: meus proprius color. Per Deum veritatem dico, & non mentior. O natura benedicta: & benedicta est operatio tua; quia de imperfecto facis perfectum, cum vera putrefactione, quæ est nigra & obscura. Postea facis germinare nouas res, cum tua viriditate, & fac diuersi colores apparere, & sine preciosissima viriditate nullum vegetabile, neq; fructus vllus germinando potest apparere. Quare, moneo te, Fili, vt totus tuus intell

Melancholia.

ellectus sit in rebus viridibus coquenlis: si vis habere fructum, coque, tere, reiera, nec tædeat quamuis opus sit longinquum: quia seipsum dissoluit, & copulat: seipsum dealbat, & rubore decorat: seipsum croceum facit, & nigrum. Præterea seipsum desponsat, & à seipso concipit: quia ibi est masculus & fœmina. Similiter ibi est frigus, id est, aqua: & calor, id est, ignis: & humor, id est, aër: & siccitas, id est, terra. Et similiter ibi sunt diuersi colores: propter quod Philosophi diuersa nomina imposuerunt: quia aqua est clara & lucida: ignis verò rubeus & lucidus: aër quoque albus & lucidus: terra nigra, fæculenta & obscura. Scias tamen, Fili: quod omnium spes & existimatio Philosophorum in duobus consistit: eam tamē radix triplex persequitur: aquæ videlicet exaltatio, quæ liquida procedens si cessauerit: olei deinceps patebit egressus: & hæc sunt duo signa. Propter hoc dicit Philosophus: qui dealbauit me, ille faciet me rubeum. Philosophi autē multis nominibus nominauerunt Lapidē nostrum, & multa ostenderunt ad album & rubeum faciendum. Vnde tibi dico, quod nō eges illis

Spes Philosophorum.

illis nominibus: nec illas res diuersas,ni
vno nomine,& vna re,scilicet,aqua, qu
administratur:& vna actione,scil. coque
re. Quare, moneo te,Fili: vt non acceda
ad operandum, nisi incipias tentare:& a
quas coquere, quæ putrefaciendo inspi
santur: & putrefaciendi humiditatem &
siccitatē ipsius notare. Cuius genus duo
sunt Lapides de genere Lapidum. Extra
ctum enim est ex Lapidibus,qui in quoli
bet anni generantur tempore,&vnus ha
bet alas,& alter non. Vnde Fili, si verun
magisterium habere desideras, oporte
te comburere illas alas. Item,scito,quod
non cādidatur sine combustione. Com
bustio autem humor est: quia nisi esset
nunquam dealbaretur. Quare oportet,v
humiditate coquatur quousq; arescat &
desiccetur: deinde aqua teratur sublima
ta.& iterū coquatur, quousq; iterum sic
cetur:& per vices hoc reiteretur,quousq
Deo fauente,cādidetur. Et est notandum
quod omnibus rationib. à te perceptis,
dealbationem ignores, separatam am
tis lętitiam: nam ex trituratione & sale
tenuatur: fæcem eiicit, & turpitudine
amittit: deinde, auri colorem recipit,
or

ordine spirituali figitur. DISCIP. Præceptor suauissime, obsecro te, vt mihi exponas hanc siccitatem & combustionem: quæ mihi bis superius reiterasti: & vtrum sit vnum, án duo? MAGIST. Necesse est enim, vt animæ ex suis corporibus priuentur, & hoc combustione fit, post mortificationem. DISCIP. Magister, narra mihi, quæ differentia est inter combustionem & mortificationem: & vtrum sint vnum, an duo: & cui cõbustio procedit. MAGIST. Fili, iam tibi narraui, quod oportet totum Elyxir comburi & mortificari: eo, quod Azoch, vel Zericon, vel aqua diuina, non rubet, nisi mortificatione & assatione: dealbatio a. nõ fit nisi combustione. Ecce iam, Fili, quod tibi ostendi, & mortificationem & dealbationẽ, & rubeum discriminando à se inuicem demonstraui. Vnde scias, quod vnũquodq; corpus primo dealbatur, postea rubet: & hoc totum ex beneficio aquæ procedit. Aqua sola res est, quæ dealbat, & rubere facit. Aqua est, quæ dissoluit & congelat: aqua est quæ putrefacit, & postea facit germinare diuersas res & nouas. Vnde, Fili, moneo te, vt tota tua intentio sit, in decoctione

Quænam sit differentia inter combustionẽ & mortificationem.

 aquæ:

aquæ: & te non tædeat, & non cures de aliis rebus, nisi de aqua. Coque ipsam paulatim, donec mutetur de colore ad colorem perfectum: & caue, ne in principio combur as eius flores: nec eius viriditatẽ: & noli citò perficere opus tuum. Item vide vt ianua tua sit bene clausa, ne ille qui est intus, possit euolare. & ita, Deo cõcedente, venies ad effectum. Item, nota Fili, quod soluere, calcinare, sublimare, tingere, abluere, infrigidare, rigare, extrahere, coagulare, humectare, imbibere, abluere, coquere, fixare, terere, siccare, *distillare*, vnum sunt: scilicet, animam vel spiritum extrahere à corpore denotant, & appositionem veris significãt, id est, quòd ignis sit suauis. Hic enim ignis sequestrat Elementa, & iterum componit. Quapropter tota ars consistit in cõuertendo elementa, id est, faciẽdo humidum siccum, & fugiens fixum. Etiam dico tibi, quod Elemẽta in partes quatuor diuiduntur: quorum duo terram habent, & aspectum apud visum largientia, quæ sunt terra & aqua. Alia a. nec videntur, nec tanguntur, nec quicquam largiuntur, nec locus eorum videtur, nec opus, nec vis, nisi in

prio

prioribus elementis, terra ſcilicet & aqua. Quare multi decipiuntur circa Elementa: quia non eſt neceſſarium, vt diuidamus Elementa: quia omne Ens eſt compoſitum: & omne compoſitum diuidi non poſſibile. Ideo non eſt nobis neceſſarium talem facere diuiſionem. Et ſimiliter in creatione, non eſt neceſſe diuidere, imo coniungere, & ſequi naturam. Idcirco oportet nos coniungere elementa, ſcil. terram & aquam, ita, vt vnum fiant: & vt diuidi non poſſint: & in iſtis duobus alia duo conſiſtunt, ſicut eſt aër & ignis. Cum autem quatuor Elementa non cõiungũtur, ita vt ſiccum cum humido, & frigidum cum calido, ſine aliqua diuiſione, vnum fiant: nil huius artificii hominibus perficitur. Et ideo Philoſophi antiqui docuerunt, coquere aquam permanentem, donec inſpiſſaretur cũ ſuo corpore, & fieret vnum. Hoc a. totum in noſtro ære cõſiſtit: &. ſcias, ꝙ nulla fit tinctura, ſine ære noſtro. Item, ſcias Fili, ꝙ tingens cui ea ſunt mixta, ea quæ neceſſaria ſunt, oportet vos diruere ipſum. Nam ea quæ ei miſcẽtur ſuperat. Item, ſcias, quòd ſi vnum ſit fugiens: alterum vero ignem

Nulla fit tinctura ſine ære Philoſophico.

patiens: vtrumq; iunctum ignem patitur, Vnde si superficies dealbatur, & intima dealbabuntur. Etsi .n. superficiem nubes dealbauerint, proculdubio intima dealbabuntur: quoniam nostrum solutum omnia cōburit corpora sulphur. Item, scito, ꝙ Solis flos est Lapis de Lapide. Assate ergo ipsum per dies, donec fiat marmor coruscans. Item, scias, quod vna sola res facit, ꝙ & plures operantur: pluribus a. rebus non indiges, nisi vna sola re: & illa sola res in vnoquoq; gradu operum nostrorum in aliam vertitur naturam. *Hoc.n.* regimine spiritus incorporatur, & corpus vertitur in spiritum. Conserua ergo vas, ne compositum fugiat, & fumiget: & habebis intentum. Nunc a. hęc verba in tuo animo fige: scili. quod eo combusto fiat sanguis simul ad latera vasis. Leo a. viridis semper in medio manet, quousq; ex toto sit interfectus. Quapropter nihil aliud tibi commendo, Fili: nisi aquam nostram, & æs nostrum coquere, donec paulatim comburendo interficiatur: quousq; eius color mutetur, & à sua nigredine priuetur. Nonne vides, Fili, quod ex sanguine sperma nō fit, nisi diligenter coquatur in hepa-

Solis flos.

Leo viridis.

hepate, quousque intensum habeat colorem? Etiã scias, Fili, quod si color rubeus tibi apparuerit post nigredinem, propter hoc nõ cures, dũmodo vas sit bene clausum: quia de necessitate oportet, vt ad suam perueniat naturam. Hoc est argẽtum viuum occidentale, quod prętulit se auro & vincit illud: & illud quod occidit viuere facit: quia est pater mirabilium omnium. Propterea dixit Morigenes: *Ignis & Azoch tibi sufficiunt*. Iubeo ergo te, accipere ęs nostrum, & ponere in vas bene clausum, & coquere paulatim: deinde extrahere, & aspicere, nũ factus sit Lapis niger: tunc optime rexisti. Et scias, quod dicta nigredo permanet per quadraginta dies: & postea in diuersos colores variatur, donec veniat ad perfectam albedinem: & posteaquam album habueris, non variabitur, donec veniat ad rubeũ perfectum.

Argentum viuum Occidentale.

RECAPITVLATIO TOTIVS OPERIS.

PErtractis igitur sermonibus huius magisterii nostri, secundum exigẽtiam sui ordinis, cum caussis suis sufficientibus: restat nunc, vt breuiter teneatur memoria totum nostrum magisterium, sub ser-

monis breuis completa recapitulatione.
1. Dispositio. Dicimus ergo, quod tota intentio, huius nostri operis summa, nihil aliud est, nisi vt sumatur Lapis Philosophicus: & cum operis instantia assiduetur super ipsum opus sublimationis, solutionis atq; distillationis primi gradus: vt mũdetur à corrumpente impuritate; Deinde figatur, vt
2. Dispositio. nihil ascendat: & cum fixa fuerit, solue ꝙ in ea erit solubile, & in ignis temperamẽto conserua, quousq; per modum sublimationis, solutionis atq; distillationis eleuetur; ꝙ eleuari potest: cum eleuatum fuerit, in ignis temperamento conserua, quousq; totũ figatur, & in asperitate ignis quiescat. Et hic secundus præparationis appellatur gradus, & in hoc quidem vna pręparationis & perfectionis meta consi-
3. Dispositio. stit. Tertio similiter gradu Lapis administretur: q per totum principiũ, medium & finem consistit pręparationis complemento. Et est, vt iam fixum lapidem, cum modis sublimationis, per administrationẽ ignis volatilẽ facias: & volatilẽ fixum: donec in ignis asperitate quiescat, & ꝙ nihil videatur ascendere, & hic modus tertius est completus. Quarta verò admini-

stratio

ſtratio eſt, vt Lapidem diſſoluas, per mo-
dum diſtillationis volatilē facias, & cum
fuerit ita, fixa totā igne appropriato ſibi,
donec quieſcat, ſine materiā cum aliqua
ſeparatione. Quinta adminiſtratio eſt, vt 5. Diſpoſi-
Lapidem congelatũ diſſoluas: & ꝗ iam fi- tio.
xaſti cũ ignis adminiſtratione volatilē fa-
cias: & iterato volatile fixũ, quouſq; ma-
neat in pugna ignis: & cũ ita fuerit, ſerua:
donec illi maior ignis quantitas admini-
ſtrari poſſit: & ſic vidiſti quintũ circulũ. 6. Diſpoſi-
Sexta ſeparatio eſt, vt Lapidē noſtrum ita tio.
ſolutũ, ſublimatũ, cōgelatum, calcinatũ,
inceratum, diſtillatum, & fixum, cũ par-
te ſeruata non fixa, per ingenium ſubtile
coniugatum: & per modum ſolutionis,
ſublimationis, diſtillationis volatilē faci-
as, cum maximo ignis ingenio. Et cũ ita
factum fuerit, fixa totum, donec in ignis
aſperitate quieſcat: & ꝗ nihil videatur a-
ſcendere. Et ſic rexiſti ſextam diſpoſitio-
nem. Sed, quia in ſeptima præparatione 7. Diſpoſi-
cōſiſtit totum arcanum, dicimus tibi, Fili tio.
cariſſime, quod hoc arcanũ ſparſimus in
diuerſis locis, & ſimiliter occultauimus.
Vbi magis apertè acclarè locuti fuimus,
ibi magis obſcure; & vbi magis occultè
locuti

locuti fuimus, ibi magis aperte ostendimus illud. Quoniã nobis solis scripsimus ac ẽt tradidimus, & non aliis, nisi filiis nostris. Ne ergo desperes, Fili doctrinę: quoniam, si illam quæres, inuenies: non doctrinæ, sed propriæ motus indagatione naturæ. Qui vero librorum insecutionẽ insequitur: tardissime ad hãc artẽ perueniet preciosissimã. Dicimus igitur, ꝙ septima operatio est, Lapidem benedictũ primò soluere, postea distillare: tertiò sublimare: quartò incerare: quinto descẽdere: Sexto calcinare: septimo *figere*. Ecce totum magisterium, & hoc ꝙ diximus, nihil aliud est: nisi soluere & congelare; fixaré & volatile facere, & volatile fixum, & fixum iteràtò volatile, quousque fluat, & alteret in complemento Lunifico, vel Solifico certo. Ex reiteratione igitur ꝑparationis in medicina resultat bonitas, & alterationis multiplicatio. Ex diuersitatę igitur reiterationis super Lapidem, in gradibus suis, resultat multiplicationis bonitas, alterationis diuersitas, vt ex medicinis quædam sui duplum, quædam decuplum, quædã septuplum, quædam centuplum, quædam millesimum,

quæ-

quædam in infinitum Solificium: & verum perfectionis Lunificium trāſmutat corpus. Vnde notifico tibi, quod niſi Lapis noſter in initio coquēdi abſq; manuū contritione aqua fiat, nondum opus inueniſti. Quapropter hoc magiſterium nihil aliud eſt, quam coquere argētum viuum & ſulfur, donec vnum fiant. Argentum viuum defendit ſulfur à combuſtione, ſi vas fuerit bene clauſum: ita vt argētum viuum non poſſit euaneſcere: & eo modo nō poteſt ſulfur comburi, nec deuaſtari. Quare argentum viuum eſt aqua noſtra: & videmus per exēplum in aqua communi, quod omne, quod cum ea coquitur, non comburitur, donec ipſa eſt, quantumcunq; ignis ſit fortis: & quando aqua conſumta eſt, hoc quod eſt in vaſe comburitur. Et ideo Philoſophi iuſſerūt claudere os vaſis, vt aqua benedicta non exhalaret: & defenderet à cōbuſtione hoc quod in vaſe eſt. Aqua verò cū illis rebus poſita, prohibuit, ne ignis cōbureret: & factę ſunt illę res, quantò magis ignis flamma occupantur, tanto magis in aqua abſconduntur, ne ignis calore lædantur. Aqua autē in ſuo ventre recipit eas: & ignis flam-

Coctio argenti viui & ſulfuris.

Cur argentum viuū dicatur eſſe aqua.

flammam repellit ab eis. Iubeo autem in principio facere ignem leuem, donec facta sit patientia inter ignem & aquam. Et postquam videbis aquam fixam, sine ascēsione aliqua, nō cures qualis sit ignis. Sed bonum est regere cum patientia, donec spiritus & corpus fiant vnum: ita vt corporea fiant incorporea, & incorporea corporea. Amplius tibi dico, quod nullo modo inuenire potuimus, nec similiter inuenire potuerunt Philosophi, aliquam rem perseuerantem in igne, nisi solā vnctuosam humiditatem. Aqueā *videmus* de facili euaporare, & arida remanent: & ideo separentur quia non sunt naturales. Si a. eas humiditates consideremus, quæ difficulter separātur ab his, quæ sunt naturales, non inuenimus aliquas nisi vnctuosas & viscosas. Quare sicut in Libro Metheororum determinatur, harū partes cōiunguntur, sicut cathenæ: & vna earum ex alia de facili euelli nō potest. Quare omnibus sapientibus scire facio, quod de nulla re de mundo, nec nullo modo meliori, possibile est fieri Elyxir citrinum quam per sulfur Philosophicum. In ipso item vidim⁹ vnctuositatem perfectam,

non

non cremabilẽ: & idem per ipsum quando est præparatum, vt oportet: omnia corpora, quæ tangit, ducit ad verissimum solaris complementum: & super omnia corpora Lunam.

Finis Speculi Alchimiæ, Arnaldi de Villa noua.

ARNALDI DE VILLA NOVA
Carmen.

MErcurium retinens exstat Lapis iste citrinus:
In rubeum tingens velut est splendore rubinus.
Doctus seruat eum, sed stultus proiicit illum.
Hunc oleo iungas, super ignem postea ponas:
Et mane cum spatula remouens ab eo liquefactas.
Quando calor cessat, mox in fundo lapidescit.
Effundas oleum tingentis sulfure mixtum:
Trans succum tendit in eo tinctura manebit.
Hoc toties repetas, dum tincturam sibi tollas:
Hanc tu siccabis, aridis pannisq; locabis:
Tunc genus hoc tingens completur, & est apparens.
Sic primam partem debes complere per artem.
Vstio tollatur: in aceto sæpe coquatur:
Vt non vratur, super ignem quando locatur.
Cum gelidis rebus hunc præparare solemus.
Sic aliam partem poteris complere per artem.
Semina multaq; infert in aquam, si solus adhæret:
Sal, cinis & fumus: hanc rem dissoluere scimus.
Quam dum corrumpunt, post hæc dare præmia possunt,
Si stant per numerum centum triginta dierum:

Crebro

Crebrò distillas, proprio cum corpore iungas:
Si terram tundis istis pluuialibus undis:
Excrescet fructus, qui scit depellere luctus,
Sic tertiam partem poteris complere per artem.

ALIVD.

In speciem Solis Lunam conuertere si vis,
Has quinq; partes lectioni iunge per artes:
Fert aris viridis, tantum de puluere nitri.
Alu. Iameni, mediam salis ar. mediam vi.
Hac est vera via Solis mente tuchia.

ALIVD.

Maria, mira sonat, breuiter quæ talia sonat
Gumi cum binis fugitiuum figit in imis:
Horis in trinis tria vincula fortia finis:
Maria lux roris legem ligat in tribus horis:
Filia Platonis consortia iungit amoris:
Gaudet massata, quando tria sunt sociata.

Iohannis Ticinensis Heptastichon.

Hac ars est rara, & leuis, & breuis: hinc quoq; cara
Et res est sola, & vas solum, coctio sola.
Candida sic rubeo mulier fit nupta marito:
Sic complectuntur se, sic quoq; concipiuntur.
Mercurius Solem foliatum destruit omnem:
Hunc soluit, molit, atq; animam de corpore tollit.
Hunc partitur, diuidit, hunc componere nouit.

FINIS.

patiens: vtrumq; iunctum ignem patitur, Vnde si superficies dealbatur, & intima dealbabuntur. Etsi .n. superficiem nubes dealbauerint, proculdubio intima dealbabuntur: quoniam nostrum solutum omnia cōburit corpora sulphur. Item, scito, ꝙ Solis flos est Lapis de Lapide. Assate ergo ipsum per dies, donec fiat marmor coruscans. Item, scias, quod vna sola res facit, ꝙ & plures operantur: pluribus a. rebus non indiges, nisi vna sola re: & illa sola res in vnoquoq; gradu operum nostrorum in aliam vertitur naturam. *Hoc.n.* regimine spiritus incorporatur, & corpus vertitur in spiritum. Conserua ergo vas, ne compositum fugiat, & fumiget: & habebis intentum. Nunc a. hęc verba in tuo animo fige: scili. quod eo combusto fiat sanguis simul ad latera vasis. Leo a. viridis semper in medio manet, quousq; ex toto sit interfectus. Quapropter nihil aliud tibi commendo, Fili: nisi aquam nostram, & æs nostrum coquere, donec paulatim comburendo interficiatur: quousq; eius color mutetur, & à sua nigredine priuetur. Nonne vides, Fili, quod ex sanguine sperma nō fit, nisi diligenter coquatur in hepa-

Solis flos.

Leo viridis.

hepate, quousque intensum habeat colorem? Etiã scias, Fili, quod si color rubeus tibi apparuerit post nigredinem, propter hoc nõ cures, dũmodo vas sit bene clausum: quia de necessitate oportet, vt ad suam perueniat naturam. Hoc est argẽtum viuum occidentale, quod prętulit se auro & vincit illud: & illud quod occidit viuere facit: quia est pater mirabilium omnium. Propterea dixit Morigenes: *Ignis & Azoch tibi sufficiunt*. Iubeo ergo te, accipere ęs nostrum, & ponere in vas bene clausum, & coquere paulatim: deinde extrahere, & aspicere, nũ factus sit Lapis niger: tunc optime rexisti. Et scias, quod dicta nigredo permanet per quadraginta dies: & postea in diuersos colores variatur, donec veniat ad perfectam albedinem: & posteaquam album habueris, non variabitur, donec veniat ad rubeũ perfectum.

Argentum viuum Occidentale.

RECAPITVLATIO TOTIVS OPERIS.

PErtractis igitur sermonibus huius magisterii nostri, secundum exigẽtiam sui ordinis, cum caussis suis sufficientibus: restat nunc, vt breuiter teneatur memoria totum nostrum magisterium, sub ser-

monis breuis completa recapitulatione. Dicimus ergo, quod tota intentio, huius nostri operis summa, nihil aliud est, nisi vt sumatur Lapis Philosophicus: & cum operis instantia assiduetur super ipsum opus sublimationis, solutionis atq; distillationis primi gradus: vt mūdetur à corrumpente impuritate: Deinde figatur, vt nihil ascendat: & cum fixa fuerit, solue ꝙ in ea erit solubile, & in ignis temperamēto conserua, quousq; per modum sublimationis, solutionis atq; distillationis eleuetur; ꝙ eleuari potest: cum *eleuatum* fuerit, in ignis temperamento conserua, quousq; totū figatur, & in asperitate ignis quiescat. Et hic secundus præparationis appellatur gradus, & in hoc quidem vna præparationis & perfectionis meta consistit. Tertio similiter gradu Lapis administretur: q per totum principiū, medium & finem consistit præparationis complemento. Et est, vt iam fixum lapidem, cum modis sublimationis, per administrationē ignis volatilē facias: & volatilē fixum: donec in ignis asperitate quiescat, & ꝙ nihil videatur ascendere, & hic modus tertius est completus. Quarta verò administratio

1. Dispositio. *2. Dispositio.* *3. Dispositio.* *4. Dispositio.*

stratio est, vt Lapidem dissoluas, per modum distillationis volatilẽ facias, & cum fuerit ita, fixa totã igne appropriato sibi, donec quiescat, sine materiã cum aliqua separatione. Quinta administratio est, vt Lapidem congelatũ dissoluas: & ꝙ iam fixasti cũ ignis administratione volatilẽ facias: & iterato volatile fixũ, quousq; maneat in pugna ignis: & cũ ita fuerit, serua: donec illi maior ignis quantitas administrari possit: & sic vidisti quintũ circulũ. Sexta separatio est, vt Lapidẽ nostrum ita solutũ, sublimatũ, cõgelatum, calcinatũ, inceratum, distillatum, & fixum, cũ parte seruata non fixa, per ingenium subtile coniugatum: & per modum solutionis, sublimationis, distillationis volatilẽ facias, cum maximo ignis ingenio. Et cũ ita factum fuerit, fixa totum, donec in ignis asperitate quiescat: & ꝙ nihil videatur ascendere. Et sic rexisti sextam dispositionem. Sed, quia in septima præparatione cõsistit totum arcanum, dicimus tibi, Fili carissime, quod hoc arcanũ sparsimus in diuersis locis, & similiter occultauimus. Vbi magis apertè ac clarè locuti fuimus, ibi magis obscure; & vbi magis occultè locuti

5. Dispositio.

6. Dispositio.

7. Dispositio.

locuti fuimus, ibi magis aperte ostendimus illud. Quoniã nobis solis scripsimus ac ẽt tradidimus, & non aliis, nisi filiis nostris. Ne ergo desperes, Fili doctrinę: quoniam, si illam quæres, inuenies: non doctrinæ, sed propriæ motus indagatione naturæ. Qui vero librorum insecutionẽ insequitur: tardissime ad hãc artẽ perueniet preciosissimã. Dicimus igitur, ꝙ septima operatio est, Lapidem benedictũ primò soluere, postea distillare: tertiò sublimare: quartò incerare: quinto descẽdere: Sexto calcinare: septimo *figere.* Ecce totum magisterium, & hoc ꝙ diximus, nihil aliud est: nisi soluere & congelare; fixaré & volatile facere, & volatile fixum, & fixum iteratò volatile, quousque fluat, & alteret in complemento Lunifico, vel Solifico certo. Ex reiteratione igitur ꝑparationis in medicina resultat bonitas, & alterationis multiplicatio. Ex diuersitate igitur reiterationis super Lapidem, in gradibus suis, resultat multiplicationis bonitas, alterationis diuersitas, vt ex medicinis quædam sui duplum, quædam decuplum, quædã septuplum, quædam centuplum, quædam millesimum,
quæ-

quædam in infinitum Solificium: & verum perfectionis Lunificium trāsmutat corpus. Vnde notifico tibi, quod nisi Lapis noster in initio coquēdi absq; manuū contritione aqua fiat, nondum opus inuenisti. Quapropter hoc magisterium nihil aliud est, quam coquere argētum viuum & sulfur, donec vnum fiant. Argentum viuum defendit sulfur à combustione, si vas fuerit bene clausum: ita vt argētum viuum non possit euanescere: & eo modo nō potest sulfur comburi, nec deuastari. Quare argentum viuum est aqua nostra: & videmus per exēplum in aqua communi, quod omne, quod cum ea coquitur, non comburitur, donec ipsa est, quantumcunq; ignis sit fortis: & quando aqua consumta est, hoc quod est in vase comburitur. Et ideo Philosophi iusserūt claudere os vasis, vt aqua benedicta non exhalaret: & defenderet à cōbustione hoc ꝙ in vase est. Aqua verò cū illis rebus posita, prohibuit, ne ignis cōbureret: & factę sunt illę res, quantò magis ignis flamma occupantur, tanto magis in aqua absconduntur, ne ignis calore lædantur. Aqua autē in suo ventre recipit eas: & ignis flam-

Coctio argenti viui & sulfuris.

Cur argentum viuū dicatur esse aqua.

flammam repellit ab eis. Iubeo autem in principio facere ignem leuem, donec facta sit patientia inter ignem & aquam. Et postquam videbis aquam fixam, sine ascēsione aliqua, nō cures qualis sit ignis. Sed bonum est regere cum patientia, donec spiritus & corpus fiant vnum: ita vt corporea fiant incorporea, & incorporea corporea. Amplius tibi dico, ꝙ nullo modo inuenire potuimus, nec similiter inuenire potuerunt Philosophi, aliquam rem perseuerantem in igne, nisi solā vnctuosam humiditatem. Aqueā videmus de facili euaporare, & arida remanent: & ideo separentur quia non sunt naturales. Si a. eas humiditates consideremus, quæ difficulter separātur ab his, quæ sunt naturales, non inuenimus aliquas nisi vnctuosas & viscosas. Quare sicut in Libro Metheororum determinatur, harū partes cōiunguntur, sicut cathenæ: & vna earum ex alia de facili euelli nō potest. Quare omnibus sapientibus scire facio, quod de nulla re de mundo, nec nullo modo meliori, possibile est fieri Elyxir citrinum quam per sulfur Philosophicum. In ipso autem vidim⁹ vnctuositatem perfectam,

non

non cremabilē: & idem per ipſum quando eſt præparatum, vt oportet: omnia corpora, quæ tangit, ducit ad veriſſimum ſolaris complementum: & ſuper omnia corpora Lunam.

Finis Speculi Alchimiæ, Arnaldi de Villa noua.

ARNALDI DE VILLA NOVA
Carmen.

Mercurium retinens exſtat Lapis iſte citrinus:
In rubeum tingens velut eſt ſplendore rubinus.
Doctus ſeruat eum, ſed ſtultus proiicit illum.
Hunc oleo iungas, ſuper ignem poſtea ponas:
Et mane cum ſpatula remouens ab eo liquefactas.
Quando calor ceſſat, mox in fundo lapideſcit.
Effundas oleum tingentis ſulfure mixtum:
Trans ſuccum tendit in eo tinctura manebit.
Hoc toties repetas, dum tincturam ſibi tollas:
Hanc tu ſiccabis, aridis panniſq; locabis:
Tunc genus hoc tingens completur, & eſt apparens.
Sic primam partem debes complere per artem.
Vſtio tollatur: in aceto ſæpe coquatur:
Vt non vratur, ſuper ignem quando locatur.
Cum gelidis rebus hanc præparare ſolemus.
Sic aliam partem poteris complere per artem.
Semina multaq; infert in aquam, ſi ſolus adhæret:
Sal, cinis & fumus: hanc rem diſſoluere ſcimus.
Quam dum corrumpunt, poſt hæc dare præmia poſſunt,
Si ſtant per numerum centum triginta dierum:

Crebro

Crebrò distillas, proprio cum corpore iungas:
Si terram tundis istis pluuialibus undis:
Excrescet fructus, qui scit depellere luctus,
Sic tertiam partem poteris complere per artem.

ALIVD.

In speciem Solis Lunam conuertere si vis,
Has quinq; partes lectioni iunge per artes:
Fert aris viridis, tantum de puluere nitri.
Alu. Iameni, mediam salis ar. mediam vi.
Hac est vera via Solis mente tuchia.

ALIVD.

Maria, mira sonat, breuiter qua talia sonat
Gumi cum binis fugitiuum figit in imis:
Horis in trinis tria vincula fortia finis:
Maria lux roris legem ligat in tribus horis
Filia Platonis consortia iungit amoris:
Gaudet massata, quando tria sunt sociata.

Iohannis Ticinensis Heptastichon.

Hac ars est rara, & leuis, & breuis: hinc quoq; cara
Et res est sola, & vas solum, coctio sola.
Candida sic rubeo mulier fit nupta marito:
Sic complectuntur se, sic quoq; concipiuntur.
Mercurius Solem foliatum destruit omnem:
Hunc soluit, molit, atq; animam de corpore tollit,
Hunc partitur, diuidit, hunc componere nouit.

FINIS.